

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

Робоча програма
для студентів спеціальності
071 "Облік і оподаткування"
першого (бакалаврського) рівня

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2018

УДК 657.15(07.034)

Ф59

Укладачі: Ю. Д. Маляревський

О. В. Фартушняк

І. Ю. Пасічник

Затверджено на засіданні кафедри бухгалтерського обліку.

Протокол № 4 від 20.10.2017 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Фінансовий облік [Електронний ресурс] : робоча програма Ф59 для студентів спеціальності 071 "Облік і оподаткування" першого (бакалаврського) рівня / уклад. Ю. Д. Маляревський, О. В. Фартушняк, І. Ю. Пасічник. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. – 82 с.

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами. Наведено плани лекцій, практичних занять, матеріали для закріплення знань (завдання для самостійної роботи, контрольні запитання), критерії оцінювання знань студентів, професійні компетентності, якими має володіти студент після вивчення навчальної дисципліни.

Рекомендовано для студентів спеціальності 071 "Облік і оподаткування" першого (бакалаврського) рівня всіх форм навчання.

УДК 657.15(07.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2018

Вступ

Інтеграція України у світову економічну систему, розвиток ринкових відносин стали основою для широкого використання інформації бухгалтерського обліку з метою підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання. В цих умовах для обґрунтування своїх рішень як вітчизняні, так й іноземні користувачі інформації потребують достовірної інформації про майновий та фінансовий стан підприємства, а також результати їхньої діяльності. Таку інформацію зовнішні користувачі можуть отримати лише в системі фінансового обліку та звітності.

За допомогою облікової інформації можна оптимально використовувати наявні ресурси, контролювати поточну діяльність підприємства, планувати його стратегію й тактику, усувати суб'єктивність під час ухвалення рішень, прогнозувати показники розвитку підприємства та виявляти резерви підвищення ефективності виробництва.

Система фінансового обліку надає повну, точну й достовірну інформацію для ухвалення виважених управлінських рішень як внутрішніми, так і зовнішніми користувачами.

Фінансовий облік охоплює активи підприємства, його витрати, довгострокові та короткострокові зобов'язання підприємства, його власний капітал, доходи та витрати.

Для побудови ефективної системи обліку бухгалтер має добре знати організацію та методіку ведення фінансового обліку, правила оподаткування господарських операцій відповідно до чинного законодавства з урахуванням специфіки діяльності підприємств.

Навчальна дисципліна "Фінансовий облік" є базовою навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітнього рівня "бакалавр" спеціальності 071 "Облік і оподаткування" всіх форм навчання.

Вивчення дисципліни має сприяти прагненню студентів до одержання та збагачення знань, зацікавленості в пізнавальній діяльності, виробленні нового типу економічного мислення, навичок самостійної роботи з інструктивним і законодавчим матеріалом, додатковою літературою, формуванню самостійності та творчої активності в момент ухвалення рішень, принциповості, ініціативності, професійної етики, моральних якостей.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 10	Галузь знань 0305 "Економіка та підприємництво"	Базова	
Змістових модулів – 4	Спеціальність 071 "Облік і оподаткування"	Рік підготовки	
		2-й, 3-й	1-й, 2-й
Семестр			
4-й, 5-й		1-й – 4-й	
Лекції			
64 год		20 год	
Практичні, семінарські			
64 год		32 год	
Загальна кількість годин: для денної форми навчання – 300; для заочної форми навчання – 270	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
		172 год	218 год
Вид контролю			
екзамен			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 6			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 74 %;

для заочної форми навчання – 24 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання цієї навчальної дисципліни є формування системи знань з теорії та практики ведення фінансового обліку.

Основними завданнями вивчення цієї навчальної дисципліни є: оволодіння знаннями, практичними навичками та формування компетентності фахівця, здатного організувати і вести на підприємствах фінансовий облік активів, капіталу та зобов'язань підприємства й відобразити їх у фінансовій звітності.

Об'єктом навчальної дисципліни є система організації обліку й операцій з активами, зобов'язаннями, власним капіталом, доходами і витратами підприємства.

Предметом навчальної дисципліни є методика та методологія організації і введення фінансового обліку на підприємстві.

Вивчення цієї навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши більшість навчальних дисциплін гуманітарного та професійного циклів. З метою кращого засвоєння навчального матеріалу дисципліни студенти мають до його початку опанувати знання і навички з таких навчальних дисциплін як: "Політекономія", "Мікроекономіка", "Економіка підприємства", "Фінанси", "Статистика", "Бухгалтерський облік". Знання цих дисциплін і сформовані навички під час їхнього вивчення дають студентам можливість отримати теоретичні основи обліку на підприємствах торгівлі, сільського господарства, автотранспорту та будівництва, а також сформувані вміння та навички практичної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має:

знати:

терміни, які використовуються в цій навчальній дисципліні;

основні законодавчі та нормативні акти, якими регламентуються питання фінансового обліку;

первинну і зведену бухгалтерську документацію за всіма об'єктами обліку;

господарські процеси, операції, ситуації, що виникають у процесі ведення фінансового обліку;

бухгалтерські записи, які здійснюються на підставі господарських операцій за звітний період;

бухгалтерські реєстри, журнали, Головну книгу, зведену документацію, звітність;

організацію бухгалтерського обліку на підприємствах різних форм власності;

ВМІТИ:

відображати облік грошових коштів у касі та на рахунках у банках, поточних фінансових інвестицій, розрахунків з покупцями і замовниками, з різними дебіторами, підзвітними особами, за претензіями, за витратами майбутніх періодів;

виконувати групування й оцінювання основних засобів;

відображати в аналітичному та синтетичному обліку рух основних засобів;

нарахувати амортизацію та знос основних засобів;

відображати витрати на поліпшення й утримання основних засобів;

проводити оцінку й облік руху нематеріальних активів;

здійснювати облік інвестицій і інших необоротних активів;

проводити оцінку та облік руху запасів;

проводити оцінку та облік руху виробничих запасів;

формуванню складу витрат, що включаються до собівартості продукції, робіт, послуг і їхнього угруповання;

відносити прямі матеріальні витрати, витрати з оплати праці, інші прямі витрати та загальновиробничі витрати на собівартість продукції;

відображати в обліку короткострокові позики, поточну заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, розрахунки з постачальниками, учасниками, з іншими кредиторами;

виконувати розрахунки за податками та платежами, за нарахуванням дивідендів;

відображати в обліку довгострокові зобов'язання;

здійснювати розрахунки й облік нарахування оплати праці, єдиного соціального внеску тощо;

відображати в обліку формування власного капіталу;

здійснювати облік доходів різних видів діяльності та витрат і списання їх на фінансові результати діяльності підприємства.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними компетентностями, що наведені в табл. 2.1.

Структуру складових професійних компетентностей і їхнє формування з навчальної дисципліни "Фінансовий облік" відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в додатку А.

**Професійні компетентності, які отримують студенти після вивчення
навчальної дисципліни**

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
1	2	3
ФО* 1	Ухвалювати оптимальні господарські рішення з відображення в обліку операцій з активами	Визначати склад та особливості обліку й оцінки необоротних і оборотних активів підприємства
		Відображати операції з необоротними та оборотними активами у первинних документах і бухгалтерських регістрах
		Відображати операції з активами на рахунках обліку
		Формувати інформацію про активи для звітності підприємства
ФО 2	Ухвалювати оптимальні господарські рішення з відображення в обліку операцій із зобов'язаннями	Визначати склад та особливості обліку й оцінки зобов'язань підприємства
		Відображати операції з довгостроковими та поточними зобов'язаннями у первинних документах і бухгалтерських регістрах
		Відображати довгострокові та поточні зобов'язання на рахунках обліку
		Формувати інформацію про зобов'язання для звітності підприємства
ФО 3	Здійснювати облік доходів і витрат підприємства від різних видів діяльності	Здійснювати класифікацію витрат за різними ознаками
		Здійснювати класифікацію доходів за видами діяльності підприємства
		Відображати формування доходів і витрат у первинних документах та бухгалтерських регістрах
		Відображати формування доходів і витрат на рахунках бухгалтерського обліку
		Здійснювати списання доходів і витрат на фінансовий результат діяльності
		Відображати доходи та витрати підприємства у звітності

1	2	3
ФО 4	Ухвалити оптимальні господарські рішення з відображення в обліку власного капіталу підприємства	Визначати складові власного капіталу та порядок їхнього формування
		Відобразити формування власного капіталу на рахунках бухгалтерського обліку
		Формувати інформацію про власний капітал для складання звітності підприємства

*Фінансовий облік.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Принципи бухгалтерського обліку. Облік грошових коштів, дебіторської заборгованості та необоротних активів

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку

1.1. Фінансовий облік, його мета та основні принципи.

Сутність фінансового обліку, його об'єкт, предмет, мета й основні принципи здійснення. Порядок здійснення фінансового обліку на підприємстві.

1.2. Державне регулювання фінансового обліку та фінансової звітності.

Органи державної влади, що здійснюють регулювання фінансового обліку, склад фінансової звітності та вимоги до неї.

Тема 2. Облік грошових коштів

2.1. Основні вимоги до обліку та збереження грошових коштів у касі підприємства.

Основні вимоги до обліку та збереження грошових коштів у касі підприємства. Поняття "ліміт каси" та порядок його визначення. Інвентаризація грошових коштів у касі.

2.2. Порядок відкриття рахунків в установах банків та їхній облік.

Порядок відкриття рахунків в установах банку, перелік документів, необхідних для відкриття рахунків у банку.

2.3. Первинні документи, що використовуються в обліку банківських операцій.

Первинна документація, що використовується в обліку банківських операцій з національною й іноземною валютою. Акредитивна форма розрахунків. Облік інших грошових коштів: грошові документи та грошові кошти в дорозі.

Тема 3. Облік дебіторської заборгованості

3.1. Методологічні основи обліку дебіторської заборгованості.

Методологічні основи обліку дебіторської заборгованості: П(С)БО 10 "Дебіторська заборгованість". Класифікація дебіторської заборгованості: довгострокова та поточна, їхній склад.

3.2. Облік довгострокової дебіторської заборгованості.

Порядок оцінки та відображення довгострокової дебіторської заборгованості на рахунках бухгалтерського обліку.

3.3. Облік розрахунків з покупцями і замовниками.

Первинна документація з обліку розрахунків з покупцями та замовниками. Аналітичний облік розрахунків з покупцями та замовниками.

3.4. Облік розрахунків за векселями отриманими.

Порядок здійснення розрахунків з використанням векселів. Рахунки для відображення векселів отриманих.

3.5. Облік розрахунків з різними дебіторами.

Облік розрахунків за виданими авансами.

Облік розрахунків з підзвітними особами за відрядженням.

Облік розрахунків за нарахованими доходами. Облік розрахунків за відшкодуванням завданих збитків.

3.6. Облік резерву сумнівних боргів.

Облік резерву сумнівних боргів. Методи визначення розміру резерву сумнівних боргів.

Тема 4. Облік основних засобів

4.1. Методологічні основи обліку основних засобів.

Основні засоби підприємства: завдання їхнього обліку, класифікація, групування за видами. Первісна, залишкова вартість.

Методологічні основи обліку основних засобів: П(С)БО 7 "Основні засоби".

4.2. Оцінка основних засобів.

Оцінка основних засобів. Індксація, дооцінка і зниження ціни балансової вартості основних засобів.

4.3. Документальне оформлення наявності та руху основних засобів.

Документальне оформлення та облік господарських операцій з надходження основних засобів: за плату, безоплатне отримання, як внесок до статутного капіталу, в обмін на подібні та не подібні об'єкти.

Документальне оформлення та облік господарських операцій з вибуття основних засобів: визначення фінансового результату від реалізації та ліквідації, безоплатна передача.

Первинні документи для аналітичного обліку основних засобів.

4.4. Капітальні інвестиції, їхній склад та аналітичний облік.

Сутність капітальних інвестицій. Склад та аналітичний облік капітальних інвестицій.

4.5. Амортизація основних засобів.

Методи нарахування амортизації, порядок визначення суми амортизаційних відрахувань та їх облік.

4.6. Особливості оцінки інших необоротних матеріальних активів.

Склад інших необоротних матеріальних активів. Нарухування амортизації інших необоротних матеріальних активів.

Тема 5. Облік нематеріальних активів

5.1. Поняття, визнання й оцінка нематеріальних активів.

Нематеріальні активи, їхній склад і класифікація. Визнання і оцінка нематеріальних активів. Методологічні основи обліку нематеріальних активів: П(С)БО 8 "Нематеріальні активи".

5.2. Облік надходження та вибуття нематеріальних активів.

Рахунки обліку нематеріальних активів. Відображення обліку нематеріальних активів на синтетичних рахунках. Первинна документація з обліку нематеріальних активів. Аналітичний облік нематеріальних активів.

5.3. Амортизація та переоцінка нематеріальних активів.

Особливості визначення амортизації нематеріальних активів. Переоцінка нематеріальних активів. Зменшення корисності нематеріальних активів.

Змістовий модуль 2

Облік запасів, фінансових інвестицій і витрат виробництва та майбутніх періодів

Тема 6. Облік запасів

6.1. Визначення та первісна оцінка запасів.

Визначення та первісна оцінка виробничих запасів: визначення запасів, класифікація, одиниця обліку запасів, складові первинної вартості.

Методологічні основи обліку виробничих запасів: П(С)БО 9 "Запаси".

6.2. Склад запасів та особливості обліку їхніх різних видів. Оцінка виробничих запасів.

Визначення первинної вартості виробничих запасів залежно від шляху їхнього надходження на підприємство. Рахунки синтетичного обліку виробничих запасів та їхня характеристика.

6.3. Документальне оформлення наявності та руху виробничих запасів. Аналітичний облік виробничих запасів.

Документальне оформлення та облік господарських операцій з надходження виробничих запасів: від постачальників, підзвітних осіб, із виробництва, внаслідок ліквідації основних засобів тощо. Аналітичний облік виробничих запасів.

6.4. Методи оцінки виробничих запасів при вибутті.

Облік вибуття виробничих запасів. Методи оцінки під час вибуття виробничих запасів. Особливості обліку транспортно-заготівельних витрат (ТЗВ).

6.5. Облік малоцінних і швидкозношуваних предметів (МШП).

Облік МШП. Поняття та класифікація МШП. Синтетичний облік МШП.

Тема 7. Облік поточних фінансових інвестицій

7.1. Методологічні основи обліку фінансових інвестицій.

Визначення поняття фінансових інвестицій. Класифікація фінансових інвестицій. Оцінка фінансових інвестицій. Особливості обліку довгострокових та поточних фінансових інвестицій.

Методологічні основи обліку фінансових інвестицій: П(С)БО 12 "Фінансові інвестиції".

7.2. Склад, види та оцінка поточних фінансових інвестицій.

Склад і види поточних фінансових інвестицій. Оцінка поточних фінансових інвестицій. Еквіваленти грошових коштів і їхній облік.

7.3. Особливості відображення в обліку поточних фінансових інвестицій та еквівалентів грошових коштів.

Аналітичний облік поточних фінансових інвестицій.

Рахунки бухгалтерського обліку фінансових інвестицій, їхній економічний зміст і характеристика. Типові записи з кореспонденції рахунків бухгалтерського обліку поточних фінансових інвестицій.

Тема 8. Облік довгострокових фінансових інвестицій

8.1. Види та оцінка довгострокових фінансових інвестицій.

Оцінка фінансових інвестицій за собівартістю та на дату балансу.

Документальне оформлення господарських операцій з довгостроковими фінансовими інвестиціями.

8.2. Особливості відображення в обліку довгострокових фінансових інвестицій.

Облік довгострокових фінансових інвестицій за методом участі в капіталі. Кореспонденція рахунків з обліку фінансових інвестицій за методом участі в капіталі.

Аналітичний облік довгострокових фінансових інвестицій.

Тема 9. Облік витрат виробництва

9.1. Методологічні основи обліку витрат виробництва.

Мета й етапи обліку витрат діяльності підприємства.

Методологічні основи обліку витрат виробництва: П(С)БО 16 "Витрати".

9.2. Групування витрат виробництва.

Групування витрат виробництва за статтями калькуляції й елементами. Класифікація витрат собівартості на промислових підприємствах за ознаками.

9.3. Склад витрат виробництва та визначення собівартості одиниці продукції.

Собівартість і калькуляція та її види. Виробнича собівартість продукції. Склад витрат. Визначення собівартості одиниці продукції.

9.4. Облік витрат на виробництво продукції.

Бухгалтерські рахунки з обліку витрат на виробництво, їхня характеристика. Типова кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку витрат виробництва.

9.5. Облік та оцінка незавершеного виробництва.

Облік незавершеного виробництва. Оцінка незавершеного виробництва.

9.6. Методи калькулювання собівартості продукції.

Методи калькулювання собівартості продукції: простий, попередільний, позамовний, нормативний.

Тема 10. Облік витрат майбутніх періодів

10.1. Поняття, склад і оцінка витрат майбутніх періодів.

Сутність і склад витрат майбутніх періодів. Оцінка витрат майбутніх періодів.

10.2. Оцінка та облік витрат майбутніх періодів.

Формування інформації витрат майбутніх періодів на субрахунках бухгалтерського обліку підприємства. Порядок списання витрат майбутніх періодів на витрати звітного періоду.

Аналітичний облік витрат майбутніх періодів.

Змістовий модуль 3

Короткострокові та довгострокові зобов'язання і їхній облік

Тема 11. Облік короткострокових зобов'язань

11.1. Облік короткострокових кредитів банків.

Методологічні основи обліку зобов'язань: П(С)БО 11 "Зобов'язання". Короткострокові зобов'язання та їхній склад.

Короткострокові кредити банків. Порядок отримання короткострокових кредитів у банківських установах і документування. Аналітичний облік короткострокових кредитів банків.

11.2. Облік короткострокових векселів виданих.

Короткострокові векселі видані. Терміни за вексельними операціями. Документування господарських операцій з векселями. Синтетичний та аналітичний облік виданих короткострокових векселів.

11.3. Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками.

Розрахунки з постачальниками та підрядниками. Аналітичний облік розрахунків з постачальниками та підрядниками.

11.4. Облік розрахунків за іншими операціями.

Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями. Визначення суми поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями на дату балансу.

Синтетичний та аналітичний облік поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями.

Розрахунки за іншими операціями: розрахунки пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, утриманими для продажу; розрахунки за авансами одержаними; розрахунки за нарахованими відсотками; розрахунки з іншими кредиторами. Синтетичний та аналітичний облік розрахунків за іншими операціями. Документування господарських операцій за розрахунками з авансів одержаних, за нарахованими відсотками та з іншими кредиторами.

Тема 12. Облік довгострокових зобов'язань

12.1. Визначення та склад довгострокових зобов'язань.

Класифікація довгострокових зобов'язань і їхня сутність.

12.2. Облік довгострокових кредитів банків та інших позик.

Довгострокові кредити банків та інші позики. Синтетичний та аналітичний облік довгострокових кредитів банків і інших позик. Рахунки обліку та їхній економічний зміст. Складання бухгалтерських проведення за операціями з довгостроковими кредитами банків та іншими позиками.

12.3. Облік довгострокових векселів виданих.

Довгострокові векселі видані. Синтетичний та аналітичний облік господарських операцій за довгостроковими векселями виданими. Рахунки обліку та їхній економічний зміст.

12.4. Облік довгострокових зобов'язань за облігаціями.

Довгострокові зобов'язання за облігаціями. Визначення та класифікація облігацій підприємства. Відображення в обліку довгострокових облігацій випущених з премією, дисконтом. Нарахування відсотків до сплати й амортизації премії та дисконту. Синтетичний та аналітичний облік розрахунків за випущеними облігаціями.

12.5. Облік довгострокових зобов'язань з оренди.

Довгострокові зобов'язання з оренди. Визначення фінансової оренди та її сутність. Відображення в обліку довгострокових зобов'язань з фінансової оренди. Розподіл орендних платежів на мінімальні, винагороду та за об'єкт оренди і відображення їх в обліку. Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з фінансової оренди. Особливості бухгалтерського обліку довгострокових зобов'язань з оренди цілісних майнових комплексів.

Тема 13. Облік праці та її оплати

13.1. Методологічні основи обліку праці та її оплати.

Побудова обліку праці та її оплати. Основні показники обліку праці та її оплати.

Методологічні основи обліку праці та її оплати: П(С)БО 26 "Виплати працівникам".

13.2. Склад фонду оплати праці.

Складові частини фонду оплати праці та штатний розпис. Основна заробітна плата, додаткова заробітна плата, інші заохочувальні та компенсаційні виплати.

13.3. Облік використання робочого часу.

Методи обліку явок на роботу. Табель обліку робочого часу. Облік використання робочого часу.

13.4. Облік нарахувань різних видів оплати праці: відпустки, індексація, лікарняні.

Нарахування заробітної плати за відрядної та погодинної оплати. Розподіл заробітної плати між працівниками бригади.

Відпустки працівникам та їхні види й оплата.

Індексація заробітної плати.

Розрахунок середньої заробітної плати для оплати лікарняних листків, щорічної відпустки, за дні у відрядженнях, вихідної допомоги.

Визначення суми виплати за лікарняним листком. Відображення нарахованих виплат в обліку.

13.5. Облік утримань і відрахувань з оплати праці до фондів соціального страхування.

Визначення суми утримань і відрахувань єдиного соціального внеску. Відображення в обліку розрахунків зі страхування.

Тема 14. Облік розрахунків з бюджетом за податками та обов'язковими платежами

14.1. Облік розрахунків за податками та платежами.

Аналітичний облік розрахунків з бюджетом з податків та обов'язкових платежів, зокрема: податок з доходів фізичних осіб; податок на прибуток; податок на додану вартість та ін.

14.2. Нарахування та строки перерахування податків і платежів до бюджету.

Відображення в обліку нарахування та перерахування податків і платежів.

Змістовий модуль 4

Облік доходів, витрат, фінансових результатів і власного капіталу підприємства

Тема 15. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства

15.1. Методологічні основи обліку доходів і витрат. Оцінка та визнання доходів і витрат.

Методологічні основи обліку доходів і витрат: П(С)БО 15 "Дохід" і П(С)БО 16 "Витрати".

Визначення доходів. Оцінка доходів: вартість за договором; справедлива вартість; поточна вартість; скидка, накидка ціни. Визнання доходів: умови визнання доходів; дохід визнаний у момент передачі; дохід признаний після передачі; дохід, признаний до передачі.

Визначення витрат.

15.2. Облік доходів основної та іншої операційної діяльності.

Склад та відображення в обліку доходів основної діяльності. Склад та відображення в обліку доходів іншої операційної діяльності.

15.3. Облік доходів фінансової діяльності.

Сутність фінансової діяльності підприємства. Відображення в обліку доходів від фінансової діяльності.

15.4. Облік доходів інвестиційної діяльності.

Сутність інвестиційної діяльності підприємства. Відображення в обліку доходів від інвестиційної діяльності підприємства.

15.5. Облік витрат основної та іншої операційної діяльності.

Порядок відображення в обліку витрат основної діяльності підприємства. Відображення в обліку інших операційних витрат.

15.6. Облік витрат фінансової діяльності.

Склад та особливості визнання витрат фінансової діяльності. Порядок відображення в обліку витрат фінансової діяльності.

15.7. Облік витрат інвестиційної діяльності.

Склад та особливості визнання витрат інвестиційної діяльності. Порядок відображення в обліку витрат інвестиційної діяльності.

15.8. Особливості визначення фінансових результатів діяльності.

Визначення фінансових результатів діяльності: валового прибутку (збитку); фінансового результату від операційної діяльності; результату фінансових операцій; результату іншої діяльності; чистого прибутку (збитку).

Тема 16. Облік доходів майбутніх періодів

16.1. Сутність доходу майбутніх періодів.

Сутність і складові доходів майбутніх періодів. Порядок його визнання.

16.2. Особливості відображення в бухгалтерському обліку отриманих доходів майбутніх періодів.

Включення доходів майбутніх періодів до складу доходів звітного періоду. Синтетичний та аналітичний облік доходів майбутніх періодів. Бухгалтерський рахунок обліку майбутніх періодів, його економічна характеристика.

Тема 17. Облік власного капіталу

17.1. Методологічні основи обліку власного капіталу.

Сутність, функції, правові основи та структура власного капіталу.

Формування статутного капіталу на підприємствах різних форм власності. Збільшення, зменшення статутного капіталу. Документальне оформлення змін статутного капіталу. Сутність та створення пайового капіталу.

17.2. Сутність та облік складових власного капіталу.

Призначення та складові додаткового капіталу. Створення та використання резервного капіталу. Визначення нерозподіленого прибутку (непокритого збитку), використання та покриття. Вилучений капітал та господарські операції з ним. Операції, які змінюють величину власного капіталу.

17.3. Облік та склад забезпечення майбутніх витрат і платежів, цільового фінансування та цільових надходжень.

Сутність і склад забезпечення майбутніх витрат і платежів: забезпечення виплат відпусток, забезпечення гарантійних зобов'язань, матеріального заохочення.

Сутність цільового фінансування та цільових надходжень і господарські операції з ними.

Тема 18. Фінансова звітність підприємства

18.1. Сутність фінансової звітності підприємств та її зміст.

Призначення балансу. Структура звіту про фінансові результати, статті та елементи. Призначення та структура звіту про рух грошових коштів. Звіт про власний капітал та його показники. Зміст приміток до фінансових звітів.

18.2. Терміни подання та користувачі фінансової звітності.

Державне регулювання фінансової звітності. Терміни подання фінансової звітності та її користувачі.

4. Структура навчальної дисципліни

На початку вивчення навчальної дисципліни кожен студент має бути ознайомлений як з програмою навчальної дисципліни та формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її змістових модулів, а також з усіма видами контролю й методикою оцінювання навчальної роботи.

Тематичний план дисципліни "Фінансовий облік" складається з чотирьох змістових модулів (табл. 4.1).

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у т. ч.				у т. ч.				
		лекційні	практичні	самостійна робота		усього	лекційні	практичні	самостійна робота	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Принципи бухгалтерського обліку. Облік грошових коштів, дебіторської заборгованості та необоротних активів										
Тема 1. Основи побудови фінансового обліку	7	0,5	0,5	–	6	10,5	0,5	–	–	10
Тема 2. Облік грошових коштів	11	1,5	1,5	–	8	13	1	2	–	10
Тема 3. Облік дебіторської заборгованості	20	6	6	–	8	13	1	2	–	10
Тема 4. Облік основних засобів	20	6	6	–	8	12,5	1,5	2	–	10
Тема 5. Облік нематеріальних активів	12	2	2	–	8	13	1	2	–	10
Разом за змістовим модулем 1	70	16	16	–	38	63	5	8	–	50
Змістовий модуль 2. Облік запасів, фінансових інвестицій і витрат виробництва та майбутніх періодів										
Тема 6. Облік запасів	20	6	6	–	8	13	1	2	–	10
Тема 7. Облік поточних фінансових інвестицій	12	2	2	–	8	13	1	2	–	10
Тема 8. Облік довгострокових фінансових інвестицій	12	2	2	–	8	13	1	2	–	10
Тема 9. Облік витрат виробництва	18	5	5	–	8	12,5	1,5	2	–	10
Тема 10. Облік витрат майбутніх періодів	8	1	1	–	6	10,5	0,5	–	–	10
Разом за змістовим модулем 2	70	16	16	–	38	63	5	8	–	50

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 3. Короткострокові та довгострокові зобов'язання і їхній облік										
Тема 11. Облік короткострокових зобов'язань	14	2	2	–	10	16	1	2	–	13
Тема 12. Облік довгострокових зобов'язань	18	4	4	–	11	15	1	2	–	12
Тема 13. Облік праці та її оплати	22	6	6	–	10	16	1	2	–	13
Тема 14. Облік розрахунків з бюджетом за податками та обов'язковими платежами	13	2	2	–	9	14	1	2	–	11
Разом за змістовим модулем 3	67	14	14	–	39	61	4	8	–	49
Змістовий модуль 4. Облік доходів, витрат, фінансових результатів і власного капіталу підприємства										
Тема 15. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства	28	10	8	–	10	17	2	2	–	13
Тема 16. Облік доходів майбутніх періодів	12	1	2	–	9	16	1	2	–	12
Тема 17. Облік власного капіталу	22	6	6	–	10	17	2	2	–	13
Тема 18. Фінансова звітність підприємства	13	1	2	–	10	16	1	2	–	13
Разом за змістовим модулем 4	75	18	18	–	39	65	6	8	–	51
Підготовка до екзамену	10	–	–	–	10	10	–	–	–	10
Передекзаменаційні консультації	4	–	–	4	–	4	–	–	4	–
Екзамен	4	–	–	4	–	4	–	–	4	–
Усього годин за модулями	300	64	64		172	270	20	32		218

Навчальний процес згідно з робочою програмою навчальної дисципліни "Фінансовий облік" здійснюється у таких формах: лекційні, практичні заняття; контрольні заходи; самостійна робота студентів.

Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання навчальних модулів. Кожний змістовий *модуль* – це відносно самостійний окремий блок навчальної дисципліни, який логічно поєднує кілька її навчальних елементів за змістом і взаємозв'язками.

5. Теми практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їхнього практичного застосування завдяки індивідуальному виконанню студентом відповідно сформульованих завдань.

Проведення практичного заняття ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння студентами необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різної складності для розв'язання їх студентами на занятті.

Практичне заняття охоплює проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участі студентів, розв'язування завдань з їхнім обговоренням, проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів, виконання контрольних робіт, їхню перевірку, оцінювання.

Оцінки, отримані студентом за окремі практичні заняття, враховуються при виставленні поточної модульної (практичний модульний контроль) оцінки з цієї навчальної дисципліни. Теми практичних занять наведено у табл. 5.1.

Таблиця 5.1

Перелік тем практичних занять

Назва змістового модуля	Теми практичних занять (за модулями)	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Принципи бухгалтерського обліку. Облік грошових коштів, дебіторської заборгованості та необоротних активів	Завдання 1. Основи побудови фінансового обліку. Завдання 2. Вирішення практичних завдань з обліку грошових коштів	2	Основна: [2 – 5; 7]. Додаткова: [8; 11]
	Завдання 3. Вирішення практичних завдань з обліку дебіторської заборгованості	6	Основна: [2 – 5]. Додаткова: [8; 10; 11]

Продовження табл. 5.1

1	2	3	4
	<i>Завдання 4.</i> Вирішення практичних завдань з обліку основних засобів	6	Основна: [2 – 5; 7]. Додаткова: [9 – 11]
	<i>Завдання 5.</i> Вирішення практичних завдань з обліку нематеріальних активів підприємства	2	Основна: [2 – 5]. Додаткова: [8; 9; 11]
<i>Змістовий модуль 2.</i> Облік запасів, фінансових інвестицій і витрат виробництва та майбутніх періодів	<i>Завдання 6.</i> Вирішення практичних завдань з обліку запасів	6	Основна: [2 – 5]. Додаткова: [10; 11]
	<i>Завдання 7.</i> Вирішення практичних завдань з обліку поточних фінансових інвестицій	2	Основна: [2 – 5; 7]. Додаткова: [9 – 11]
	<i>Завдання 8.</i> Вирішення практичних завдань з обліку довгострокових фінансових інвестицій	2	Основна: [2 – 5; 8; 10]. Додаткова: [11; 15]
	<i>Завдання 9.</i> Вирішення практичних завдань з обліку витрат виробництва	5	Основна: [2 – 5; 7]. Додаткова: [9 – 11]
<i>Змістовий модуль 3.</i> Короткострокові та довгострокові зобов'язання і їхній облік	<i>Завдання 10.</i> Вирішення практичних завдань з обліку витрат майбутніх періодів	1	Основна: [2 – 5]. Додаткова: [8; 10; 11]
	<i>Завдання 11.</i> Вирішення практичних завдань з обліку короткострокових зобов'язань	2	Основна: [2 – 5; 7]. Додаткова: [9 – 11]
	<i>Завдання 12.</i> Вирішення практичних завдань з обліку довгострокових зобов'язань	4	Основна: [1; 3; 4]. Додаткова: [8 – 11]
	<i>Завдання 13.</i> Вирішення практичних завдань з обліку праці та її оплати	6	Основна: [2 – 5; 7]. Додаткова: [9 – 11]
	<i>Завдання 14.</i> Вирішення практичних завдань з обліку розрахунків з бюджетом за податками та обов'язковими платежами	2	Основна: [2 – 5; 7]. Додаткова: [9 – 11]
<i>Змістовий модуль 4.</i> Облік доходів, витрат, фінансових результатів і власного капіталу підприємства	<i>Завдання 15.</i> Вирішення практичних завдань з обліку доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства	8	Основна: [1; 3 – 5]. Додаткова: [8 – 10]
	<i>Завдання 16.</i> Вирішення практичних завдань з обліку доходів майбутніх періодів	2	Основна: [2 – 5]. Додаткова: [9 – 11]

1	2	3	4
	<i>Завдання 17.</i> Вирішення практичних завдань з обліку власного капіталу	6	Основна: [1; 3 – 5]. Додаткова: [8 – 11]
	<i>Завдання 18.</i> Вирішення практичних завдань зі складання фінансової звітності	2	Основна: [2 – 5]. Додаткова: [9 – 11]
Разом годин за змістовими модулями		64	

5.1. Приклади типових практичних завдань за темами

Змістовний модуль 1

Принципи бухгалтерського обліку. Облік грошових коштів, дебіторської заборгованості та необоротних активів

Тема 2. Облік грошових коштів

Завдання 1. ТОВ "МЕТА-Н" відкрито 1 жовтня 2009 року. Ідентифікаційний код – 19467032. Поточний рахунок відкрито у Харківській філії ВАТ АБ "Укргазбанк". Код банку – 350448. Номер рахунку – 26002517981053.

Згідно з установчими документами статутний капітал підприємства становить 65 000 грн. Учасниками товариства є В. І. Іванов, М. В. Сотник та О. М. Скрябін.

Джерелами формування майна товариства виступають грошові внески учасників до статутного капіталу. Розмір часток учасників у статутному капіталі становить: В. І. Іванов – 21 666 грн; М. В. Сотник – 21 666 грн; О. М. Скрябін – 21 668 грн.

На момент реєстрації В. І. Іванов та М. В. Сотник внесли до статутного капіталу на поточний рахунок по 10 833 грн, Скрябін О. М. – 10 834 грн, що становить 50 % статутного капіталу, вказаного в установчих документах. Внесення до статутного капіталу грошей підтверджується документами, виданими банківською установою.

Заборгованість за внесками до статутного капіталу, що залишилися несплаченими, засновники погасили 21 грудня 2009 року в касу підприємства. Були оформлені прибуткові касові ордери форми КО-1 № 31, 32,

33 від 21 грудня 2009 року, підписані головним бухгалтером підприємства Г. Л. Нестеренко. Цього самого дня отримані кошти у сумі 32 500 грн було внесено касиром Г. А. Міщенко на поточний рахунок у банку згідно з Заявою на переказ готівки № 51. На суму внесків до статутного капіталу, які були передані в банк для зарахування на поточний рахунок, бухгалтер виписала видатковий касовий ордер форми КО-2 № 27, який був підписаний керівником підприємства М. С. Янковським.

Необхідно:

- 1) заповнити прибуткові й видатковий касовий ордери та заяву на переказ готівки на поточний рахунок;
- 2) скласти кореспонденцію рахунків з зазначенням змісту проведених операцій.

Завдання 2. Підприємство ТОВ "Марсель" 17 жовтня 2009 року з метою перегляду загального ліміту каси використало інформацію про обсяги касових операцій за 3 місяці поспіль (липень, серпень, вересень) з останніх дванадцяти місяців. Відповідно до рішення керівника, розрахунок ліміту каси буде здійснюватися на підставі середньоденних надходжень готівки до каси.

Відомо, що за зазначений період до каси підприємства надійшло 367 000 грн, у т. ч.: за липень – 95 000 грн, у т. ч. 18 000 грн отримано з поточного рахунка до каси на виробничі потреби; за серпень – 130 000 грн, у т. ч. 42 500 грн отримано з поточного рахунка до каси для виплати зарплати, за вересень – 142 000 грн.

За розрахунковий період (3 місяці) на підприємстві було 79 робочих днів (діє шестиденний робочий тиждень).

Термін здавання готівкової виручки (готівки), визначений відповідним договором банківського рахунка – щоденно.

Адреса підприємства – м. Харків, вул. Каштанова 10.

Проведений розрахунок встановлення ліміту залишку готівки в касі було підписано головним бухгалтером підприємства Т. В. Григоренко та керівником – С. Г. Вартанян.

Розмір встановленого ліміту каси був затверджений наказом керівника підприємства.

Необхідно скласти розрахунок встановлення ліміту залишку готівки в касі та визначити розмір відповідного ліміту.

Завдання 3. Виробниче підприємство ТОВ "Агат" на початок робочого дня 15 вересня 2009 року не мало залишку грошових коштів у касі. Протягом дня підприємство відвантажило готову продукцію ФОП "Сидоров А. Т" згідно з договором № ЛП-321 від 08.09.2009 р. на суму 7 200 грн (у т. ч. ПДВ). Цього самого дня в касу підприємства було отримано оплати за продукцію від А. Т. Сидорова у повному обсязі згідно з прибутковим касовим ордером № 85.

Засновник В. Л. Короленко вніс грошові кошти до каси у сумі 15 000 грн як внесок до статутного капіталу (прибутковий касовий ордер № 86 від 15.09.2009 р.).

Наприкінці робочого дня весь залишок готівкових коштів касир І. А. Фірсова здала до установи банку, заповнивши заяву на переказ готівки № 43. Для оформлення цієї операції бухгалтер виписала видатковий касовий ордер форми КО-2 № 71, який був підписаний керівником підприємства – С. Ю. Вельможним та головним бухгалтером – С. Л. Швидким. У банку заяву прийняв старший касир Д. А. Євтюшин.

Ідентифікаційний код ЄДРПОУ підприємства ТОВ "Агат" – 19467077. Поточний рахунок підприємства відкрито у Харківському відділенні АКІБ "Укрсіббанк", номер рахунка – 26002013483945. Код банку отримувача – 351005.

Необхідно:

- 1) заповнити прибуткові та видатковий касові ордери;
- 2) заповнити заяву на переказ готівки на поточний рахунок;
- 3) скласти кореспонденцію рахунків із зазначенням змісту проведених операцій.

Змістовий модуль 2

Облік запасів, фінансових інвестицій і витрат виробництва та майбутніх періодів

Тема 6. Облік запасів

Завдання 1. Транспортно-заготівельні витрати на ТОВ "Металобуд" включаються до вартості виробничих запасів, що відпускаються, та розраховуються методом середнього відсотка. Залишок на рахунку 2011 "Транспортно-заготівельні витрати" на 1 вересня 20__ року становить 75 000 грн, оборот за дебетом рахунку 2001 "Транспортно-заготівельні витрати" за вересень 20__ року становить 6 798 900 грн.

Залишок на рахунку 201 "Сировина та матеріали" на 1 вересня 20__ року становить 5 600 400 грн, оборот за дебетом рахунку 201 "Сировина та матеріали" за вересень 20__ року становить 475 423 000 грн.

Необхідно за наведеними даними розрахувати середній відсоток транспортно-заготівельних витрат.

Завдання 2. Відділом постачання ТОВ "Металобуд" складена та передана на склад № 3 лімітно-забірна карта № 156 на відпуск листу 10 мм марки 30Г механічному цеху для виконання заказу № 3455 у жовтні 20__ року. Ліміт відпуску листів металопрокату 10 мм марки 30Г механічному цеху для виробництва труб, який становить 45 т, встановив начальник відділу постачання К. Г. Борисов. Ціна тони листу металопрокату 10 мм марки 30Г за карткою складського обліку становить 7 500 грн. Відпуск здійснюється за ціною з урахуванням транспортно-заготівельних витрат.

Протягом жовтня завідувачем складу № 3 ТОВ "Металобуд" В. Л. Сомовим було відпущено механічному цеху через начальника цеху П. М. Петренко листи металопрокату профілю 10 мм марки 30Г у такі терміни:

1 жовтня	8 т
4 жовтня	3 т
10 жовтня	12 т
18 жовтня	14 т
21 жовтня	4 т
26 жовтня	3 т

Номенклатурні номери переданих до виробництва матеріалів, коди операцій, коди цехів і коди одиниць виміру наведено у номенклатурі-довіднику.

Під час виробництва у механічному цеху у зв'язку зі зменшенням виробництва труб 3 т листів металопрокату профілю 10 мм марки 30Г були повернуті на склад № 3 27 жовтня 20__ року.

У картці складського обліку матеріалів здійснено запис про вибуття листів металопрокату зі складу за порядковим номером 5.

У кінці жовтня лімітно-забірні карти складу та механічного цеху були закриті та здані до бухгалтерії підприємства.

Сума списаних транспортно-заготівельних витрат на відпуск була розрахована та відображена розрахунковою довідкою.

Необхідно за наведеними даними скласти лімітно-забірну картку; розрахувати суму списаних транспортно-заготівельних витрат на відпуск.

Завдання 3. У зв'язку зі збільшенням обсягу заказу № 3456 (код виробу – 18, код причини – 08) механічним цехом ТОВ "Металобуд" додатково був затребуваний металопрокат профілю СП-205 марки 25хГ2СРФ – 12 т за ціною 8 500 грн. Відпуск здійснюється за ціною з урахуванням транспортно-заготівельних витрат.

Відпуск металопрокату профілю СП-205 марки 25хГ2СРФ до механічного цеху було здійснено зі складу № 3 завідувачем складу В. Л. Сомовим майстру цеху В. І. Дятлову за вимогою начальника цеху П. М. Петренко за дозволом головного інженера М. С. Мудрого директора підприємства П. М. Мирошніченка.

Ця операція з відпуску металопрокату була оформлена актом-вимогою на заміну (додатковий відпуск) матеріалів № 31 від 17 жовтня 20__ року, дозвіл на якому підписав директор підприємства П. М. Мирошніченко.

Номенклатурні номери переданих до виробництва матеріалів, коди операцій, коди цехів і коди одиниць виміру наведено у номенклатурі-довіднику. У картці складського обліку матеріалів здійснено запис про вибуття листів металопрокату зі складу за порядковим номером 7.

Додатковий відпуск металопрокату профілю СП-205 марки 25хГ2СРФ узгоджено з технічним директором Т. Г. Сиротенком, головним технологом В. В. Майстренком і начальником відділу постачання К. Г. Борисовим.

Сума списаних транспортно-заготівельних витрат на відпуск була розрахована та відображена розрахунковою довідкою.

Необхідно за наведеними даними скласти акт-вимогу на заміну (додатковий відпуск) матеріалів; розрахувати суму списаних транспортно-заготівельних витрат на відпуск.

Завдання 4. У зв'язку з виробничою необхідністю за заявкою № 154 від 18.10.20__ року за дозволом начальника відділу постачання К. Г. Борисова здійснено переміщення напівфабрикатів – труб металевих 30х4543-48Ø10 мм у кількості 300 м за ціною 7 500 грн зі складу № 3 на склад № 2. Відпуск труб металевих 30х4543-48Ø10 мм здійснив комірник складу № 3 С. Ю. Серов, отримав комірник складу № 2 Л. Д. Ткач за накладною-вимогою на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів № 251 від 19 жовтня 20__ року. У картці складського обліку матеріалів здійснено запис про вибуття труб металевих 30х4543-48Ø10 мм за порядковим номером 4. Накладну-вимогу на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів підписала Т. А. Медова.

Номенклатурні номери переданих до виробництва матеріалів, коди операцій, коди цехів та коди одиниць виміру наведено у номенклатурі-довіднику.

Необхідно за наведеними даними скласти накладну-вимогу на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів.

Завдання 5. Бухгалтер з обліку виробничих запасів ТОВ "Металобуд" Т. С. Луценко склала відповідні записи на рахунках бухгалтерського обліку.

Необхідно скласти журнал реєстрації господарських операцій, про-ставивши номери реєстрів бухгалтерського обліку.

Змістовий модуль 3

Короткострокові та довгострокові зобов'язання і їхній облік

Тема 13. Облік праці та її оплати

Промислове підприємство ПАТ "Дніпроспецмаш" займається виготовленням електродвигунів та електронасосів. Ідентифікаційний код ЄДРПОУ – 24097854. На підприємстві діє 8-годинний режим роботи за 5-денного робочого тижня.

В інструментальному цеху підприємства працює 7 осіб. У березні 20__ року було 22 робочі дні (або 176 годин). Вихідними були такі числа березня – 6, 7, 13, 14, 20, 21, 27, 28. Восьме березня – святковий день.

На підприємстві діють погодинно- та відрядно-преміальна системи оплати праці. Премія встановлюється у відсотках до суми основної заробітної плати за фактично відпрацьовані дні.

У табл. 5.2 наведено кваліфікаційний склад працівників інструментального цеху підприємства ПАТ "Дніпроспецмаш".

Необхідно:

1) скласти таблиць обліку використання робочого часу, користуючись даними, наведеними у табл. 5.2 та 5.3.

Період тимчасової непрацездатності О. В. Терещенко визначити, зважаючи на листок непрацездатності серії АБВ № 441561;

2) підрахувати загальну кількість фактично відпрацьованих днів і годин, а також кількість днів та годин неявок за кожним працівником і за цехом загалом.

Табель обліку використання робочого часу було підписано такими особами:

31 березня – відповідальною особою – старшим майстром А. В. Захаровим та начальником інструментального цеху О. В. Терещенко ;

1 квітня – заступником начальника відділу кадрів О. Л. Матвєєвою.

Таблиця 5.2

**Штатний розклад інструментального цеху
підприємства ПАТ "Дніпроспецмаш"**

Таб. №	ПІБ	Посада	Оклад, грн	Розряд	Годинна тарифна ставка, грн	Премія, % до основної ЗП
0401	Терещенко Олег Васильович	начальник цеху	5 125	–	–	20
0402	Захаров Андрій Володимирович	старший майстер	3 475	–	–	20
0403	Колупасєв Степан Петрович	механік-енергетик	3 130	–	–	15
0404	Хахліна Інєса Романівна	інженер-технолог	3 350	–	–	20
0216	Євтюшин Дмитро Андрійович	токарь	–	6	19,91	10
0409	Ратнік Олена Павлівна	слюсар-електрик	–	4	17,72	10
0410	Крамарчук Руслан Володимирович	слюсар-фрезерувальник (бригадир)	–	5	18,26	20

Таблиця 5.3

Інформація для заповнення таблицю обліку використання робочого часу за березень 20__ року

ПІБ	Робота у складі бригади	Відрядження	Основна щорічна відпустка	Оплачувана тимчасова непрацездатність	Робота у вихідні дні	Прогули	Відпрацьовано надурочно
1	2	3	4	5	6	7	8
Терещенко О. В.	–	–	–		–	–	–

1	2	3	4	5	6	7	8
Захаров А. В.	–	30.03 – 31.03	24 к. дн. з 04.03	–	–	–	–
Колупаєв С. П.	–	–	–	–	–	09.03	–
Хахліна І. Р.	–	15.03 – 17.03	–	–	13.03 – 4 години	–	–
Євтюшин Д. А.	01.03 – 04.03	–	14 к. дн. з 15.03	05.03 – 11.03	–	–	–
Ратнік О. П.	01.03 – 04.03	–	–	25.03 – 30.03	–	–	09.03 – 2 години
Крамарчук Р. В.	01.03 – 04.03	–	–	–	–	–	–

Змістовий модуль 4

Облік доходів, витрат, фінансових результатів і власного капіталу підприємства

Тема 17. Облік власного капіталу

Завдання 1. Відобразити операції з внеску до зареєстрованого (статутного) капіталу засновниками.

ТОВ "Крептех" сформувало статутний капітал у сумі 180 000 грн. Одним із його засновників є І. О. Симоненко, який першого числа поточного місяця вніс до статутного капіталу грошові кошти шляхом їхнього зарахування на поточний рахунок у банку на суму 30 000 грн.

12-го числа поточного періоду І. О. Симоненко вніс у касу ще 10 000 грн.

23-го числа поточного періоду інший засновник – В. П. Максименко вніс до статутного капіталу монітор LG Flatron w2046s справедливою вартістю 13 600 грн, у т. ч. ПДВ.

6. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які віді-

грають суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 57,3 % (172 години) від загального обсягу навчального часу на вивчення навчальної дисципліни (300 годин). У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними та практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки. СРС містить: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів і понять за темами навчальної дисципліни; підготовку до практичних занять; поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань; виконання завдань для самостійного опрацювання за вивченою темою; написання есе за заданою проблематикою; пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою навчальної дисципліни; аналітичний розгляд наукової публікації; контрольну перевірку студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт й інших форм поточного контролю; систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до екзамену.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань з навчальної дисципліни, наведені в табл. 6.1.

Таблиця 6.1

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1.				
Принципи бухгалтерського обліку. Облік грошових коштів, дебіторської заборгованості та необоротних активів				
<i>Тема 1.</i> Основи побудови фінансового обліку	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази	6	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до практичного заняття	Основна: [2 – 5; 7]. Додаткова: [10; 11]

1	2	3	4	5
<i>Тема 2.</i> Облік грошових коштів	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до практичного заняття	8	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю, письмова контрольна робота за темою 2	Основна: [2 – 5; 7]. Додаткова: [10; 11]
<i>Тема 3.</i> Облік дебіторської заборгованості	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази (П(С)БО 10 "Дебіторська заборгованість")	8	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю, письмова контрольна робота за темою 3	Основна: [2 – 5; 7]. Додаткова: [10; 11]
<i>Тема 4.</i> Облік основних засобів	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази (П(С)БО 7 "Основні засоби")	8	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю, письмова контрольна робота за темою 4	Основна: [2 – 5; 7]. Додаткова: [10; 11]
<i>Тема 5.</i> Облік нематеріальних активів	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до практичного заняття	8	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю, письмова контрольна робота за темою 5	Основна: [2 – 5; 7]. Додаткова: [10; 11]
Усього за змістовим модулем 1		38		
Змістовий модуль 2. Облік запасів, фінансових інвестицій і витрат виробництва та майбутніх періодів				
<i>Тема 6.</i> Облік запасів	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази (П(С)БО 9 "Запаси")	8	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю, письмова контрольна робота за темою 6	Основна: [2 – 5; 7]. Додаткова: [10; 11]
<i>Тема 7.</i> Облік поточних фінансових інвестицій	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до практичного заняття	8	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю, письмова робота за темою 7	Основна: [2 – 5; 7]. Додаткова: [10; 11]

1	2	3	4	5
<i>Тема 8.</i> Облік довгострокових фінансових інвестицій	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази	8	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю, письмова контрольна робота за темою 8	Основна: [2 – 5; 7]. Додаткова: [10; 11]
<i>Тема 9.</i> Облік витрат виробництва	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази	8	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю, письмова контрольна робота за темою 9	Основна: [2; 3; 5]. Додаткова: [10; 11]
<i>Тема 10.</i> Облік витрат майбутніх періодів	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до практичного заняття	6	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю, письмова контрольна робота за темою 10	Основна: [2 – 5; 7]. Додаткова: [10; 11]
Усього за змістовим модулем 2		38		
Змістовий модуль 3. Короткострокові та довгострокові зобов'язання і їхній облік				
<i>Тема 11.</i> Облік короткострокових зобов'язань	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази (П(с)БО 11 "Зобов'язання"), підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до контрольної роботи за темою 11	10	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю, письмова контрольна робота за темою 11	Основна: [1; 3; 4]. Додаткова: [8 – 11]
<i>Тема 12.</i> Облік довгострокових зобов'язань	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази (П(с)БО 11 "Зобов'язання"), підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до контрольної роботи за темою 12	11	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю, письмова контрольна робота за темою 12	Основна: [1; 3; 4]. Додаткова: [8 – 11]

1	2	3	4	5
<i>Тема 13.</i> Облік праці та її оплати	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до контрольної роботи за темою 13	10	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю, письмова контрольна робота за темою 13	Основна: [1; 3; 4]. Додаткова: [8 – 11]
<i>Тема 14.</i> Облік розрахунків з бюджетом за податками та обов'язковими платежами	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази, підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до контрольної роботи за темою 14	9	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю, письмова контрольна робота за темою 14	Основна: [1; 3; 4]. Додаткова: [8 – 11]
Усього за змістовим модулем 3		39		
Змістовий модуль 4. Облік доходів, витрат, фінансових результатів і власного капіталу підприємства				
<i>Тема 15.</i> Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази (П(с)БО 15 "Дохід" та П(с)БО 16 "Витрати"), підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до контрольної роботи за темою 15	10	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю, письмова контрольна робота за темою 15	Основна: [1; 3; 4]. Додаткова: [8 – 11]
<i>Тема 16.</i> Облік доходів майбутніх періодів	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до контрольної роботи за темою 16	9	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю, письмова контрольна робота за темою 16	Основна: [1; 3; 4]. Додаткова: [8 – 11]
<i>Тема 17.</i> Облік власного капіталу	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до контрольної роботи за темою 17	10	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю, письмова контрольна робота за темою 17	Основна: [1; 3; 4]. Додаткова: [8 – 11]

1	2	3	4	5
Тема 18. Фінансова звітність підприємства	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання завдань для самоконтролю, огляд нормативно-законодавчої бази (НП(с)БО 1 "Загальні вимоги до складання фінансової звітності", підготовка есе за проблематикою з теми, підготовка до контрольної роботи за темою 18	10	Презентація результатів, перевірка завдань для самоконтролю, письмова контрольна робота за темою 18	Основна: [1; 3; 4]. Додаткова: [8 – 11]
Усього за змістовим модулем 4		39		
Підготовка до екзамену		10		Основна: [1 – 7]. Додаткова: [8 – 11]
Передекзаменаційні консультації		4		
Екзамен		4		
Усього за модулями		172		

6.1. Проблематика есе з навчальної дисципліни

1. Державне регулювання фінансового обліку в Україні.
2. Особливості відображення в обліку операцій з електронними грошима.
3. Особливості використання розрахункових документів під час безготівкових розрахунків.
4. Особливості відображення в обліку грошових документів.
5. Порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті та їхнє відображення в обліку.
6. Відображення в обліку закордонних відряджень.
7. Особливості організації та обліку торгівлі через мережу Інтернет.
8. Порядок здійснення розрахунків з використанням векселів та особливості їхнього відображення в обліку.
9. Удосконалення обліку розрахунків з покупцями та замовниками.
10. Особливості створення резерву сумнівних боргів на підприємстві.
11. Облік розрахунків за претензіями: особливості та відображення в обліку.

12. Проблеми оцінки готової продукції під час випуску з виробництва.
13. Особливості обліку малоцінних і швидкозношуваних речей.
14. Порівняння методів оцінки запасів у разі вибуття.
15. Проблеми відображення в обліку переоцінки основних засобів.
16. Особливості відображення в обліку гудвілу.
17. Особливості оцінки фінансових інвестицій залежно від їхнього виду.
18. Порівняльна характеристика відображення в обліку довгострокових фінансових інвестицій у вітчизняній і зарубіжній практиці.
19. Особливості оцінки незавершеного виробництва.
20. Особливості визначення виробничої собівартості продукції.
21. Порядок відображення в обліку витрат майбутніх періодів.
22. Особливості відображення в обліку отримання кредиту банку в національній та іноземній валюті.
23. Відображення в обліку використання векселів.
24. Наявні форми розрахунків з постачальниками і підрядниками та їхнє відображення в обліку.
25. Особливості відображення в обліку довгострокових зобов'язань за облігаціями.
26. Порядок обліку фінансової оренди.
27. Особливості нарахування заробітної плати за умови використання різних форм і систем оплати праці.
28. Порядок використання податкової соціальної пільги під час розрахунку податку з доходів фізичних осіб.
29. Порядок здійснення утримань із заробітної плати працівників.
30. Особливості визнання доходів підприємства.
31. Склад та особливості відображення в обліку доходів від операційної діяльності.
32. Склад та особливості відображення в обліку доходів від фінансової діяльності.
33. Склад та особливості відображення в обліку доходів від іншої діяльності.
34. Порядок визнання витрат підприємства.
35. Склад та особливості обліку витрат операційної діяльності.
36. Склад та особливості обліку витрат фінансової діяльності.
37. Склад та особливості обліку витрат іншої діяльності.

38. Порядок формування фінансових результатів діяльності підприємства.
39. Порядок обліку витрат майбутніх періодів.
40. Особливості формування статутного капіталу підприємств різної форми власності.
41. Особливості формування резервного капіталу підприємства.
42. Порядок відображення в обліку дооцінки необоротних активів.
43. Порядок обліку доходів майбутніх періодів.
44. Взаємозв'язок форм фінансової звітності.

6.2. Контрольні питання для самодіагностики

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку

1. Концептуальна основа фінансового обліку.
2. Перспективи розвитку та вдосконалення фінансового обліку.
3. Предмет фінансового обліку.
4. Основні фактори, які визначають облікову політику підприємства.

Тема 2. Облік грошових коштів

1. Послідовність відображення касових операцій, їхнє документальне оформлення.
2. Проводки, які складаються за умови недостачі і надлишків, виявлених у касі.
3. Послідовність ведення обліку операцій на рахунках у банках.
4. Первинна документація з обліку касових операцій та операцій на рахунках у банку.
5. Еквіваленти грошових коштів і ведення їхнього обліку.

Тема 3. Облік дебіторської заборгованості

1. Сутність і відображення в обліку наявних в Україні форм розрахунків.
2. Відображення в обліку розрахунків з різними дебіторами.
3. Порядок і розмір видачі грошей підзвітній особі.

4. Варіанти визначення резервів сумнівних боргів і їхня сутність.
5. Сутність довгострокової дебіторської заборгованості.

Тема 4. Облік основних засобів

1. Сутність капітальних інвестицій і їхнє призначення.
2. Оцінка основних засобів в обліку та балансі.
3. Документальне оформлення введення в експлуатацію основних засобів і відображення на рахунках бухгалтерського обліку.
4. Аналітичний облік основних засобів.
5. Відображення в обліку переоцінки основних засобів.
6. Методи нарахування амортизації основних засобів, які застосовуються на практиці.
7. Врахування витрат з ремонту основних засобів.
8. Ведення обліку оренди (лізингу) основних засобів.
9. Документальне оформлення вибуття основних засобів і відображення на рахунках бухгалтерського обліку.
10. Основні напрями вдосконалення обліку основних засобів.
11. Показники по основних засобах, які відображаються в звітності.
12. Спільності і відмінності між економічними категоріями "знос" і "амортизація".
13. Склад інших необоротних активів.
14. Облік інших необоротних матеріальних активів.

Тема 5. Облік нематеріальних активів

1. Склад нематеріальних активів.
2. Ведення нарахування амортизації і зносу по нематеріальних активах.
3. Облік нематеріальних активів.
4. Оцінка нематеріальних активів і їхня переоцінка.

Тема 6. Облік запасів

1. Оцінка виробничих запасів в поточному обліку і на дату балансу.
2. Методи оцінки вибуття запасів.
3. Документальне оформлення надходження та відпуску запасів у виробництво і на сторону.

4. Організація складського обліку запасів.
5. Облік руху запасів.
6. Особливості обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів.
7. Порядок списання МШП при вибутті з експлуатації.
8. Основні напрями вдосконалення обліку використання запасів.
9. Особливості відображення в обліку палива.

Тема 7. Облік поточних фінансових інвестицій

1. Огляд та критичний аналіз нормативно-правової бази відносно фінансових інвестицій.
2. Особливості оцінки й обліку поточних фінансових інвестицій.

Тема 8. Облік довгострокових фінансових інвестицій

1. Особливості оцінки довгострокових фінансових інвестицій.
2. Облікові аспекти довгострокових фінансових інвестицій.

Тема 9. Облік витрат виробництва

1. Особливості обліку виробництва залежно від різних типів його організації та технології.
2. Вплив на побудову обліку особливостей технології й організації виробництва.
3. Сутність методів контролю за використанням сировини та матеріалів у виробництві.
4. Порядок включення матеріальних витрат на оплату праці в собівартість продукції.
5. Облік витрат виробництва і їхня класифікація.
6. Облік інших прямих витрат: плата за землю, за оренду й інше.
7. Склад, порядок обліку та методи розподілу загальновиробничих витрат.
8. Облік браку у виробництві, порядок визначення втрат від браку та їхнє включення в собівартість продукції.
9. Класифікація браку у виробництві та його відображення в обліку.
10. Організація обліку витрат від простоїв.
11. Облік напівфабрикатів у виробництві.

12. Облік, інвентаризація та оцінка незавершеного виробництва.
13. Організація аналітичного обліку витрат на виробництво.
14. Види та значення калькуляції в управлінні собівартістю продукції підприємства і ціноутворенням.
15. Сутність попередільного методу обліку витрат основної діяльності та калькулювання собівартості продукції.
16. Сутність позамовного методу обліку витрат основної діяльності та калькулювання собівартості продукції.
17. Сутність нормативного методу обліку витрат основної діяльності та калькулювання собівартості продукції, сфера його застосування.
18. Особливості оцінки та відображення в обліку готової продукції.
19. Порівняльна характеристика вітчизняного та міжнародного досвіду обліку витрат діяльності.

Тема 10. Облік витрат майбутніх періодів

1. Поняття витрат майбутніх періодів.
2. Особливості обліку витрат майбутніх періодів.

Тема 11. Облік короткострокових зобов'язань

1. Склад короткострокових позик і їхній облік на бухгалтерських рахунках.
2. Склад поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями та відображення її на бухгалтерських рахунках.
3. Первинна документація з відображення розрахунків з постачальниками та підрядниками.
4. Синтетичний та аналітичний облік розрахунків з постачальниками і підрядниками.
5. Відображення в обліку розрахунків за виданими векселями.
6. Облік розрахунків з учасниками.
7. Облік іншої поточної кредиторської заборгованості.

Тема 12. Облік довгострокових зобов'язань

1. Довгострокові позики, їхні види та облік.
2. Синтетичний облік виданих довгострокових векселів постачальникам та іншим кредиторам.

3. Зобов'язання за облігаціями, які належать до довгострокових.
4. Виникнення відстрочених податкових активів або зобов'язань.
5. Облік довгострокових зобов'язань з оренди.

Тема 13. Облік праці та її оплати

1. Значення обліку праці і його оплати в умовах ринкової економіки.
2. Організація обліку особового складу.
3. Форми та системи оплати праці.
4. Визначення заробітку за різними системами оплати праці.
5. Мета й механізм складання розрахункових і платіжних відомостей.
6. Бухгалтерські записи відображення нарахування заробітної плати, облікові реєстри, які використовуються для цього.
7. Бухгалтерські проводки з утримання з заробітку і облікові реєстри, які для цього використовуються.
8. Порядок утримань із заробітної плати, їхнє відображення в обліку.
9. Методика розрахунку оплати тарифної відпустки та записи в обліку, якими це фіксується.
10. Розрахунок допомоги з тимчасової непрацездатності, джерела оплати, відображення на бухгалтерських рахунках.
11. Порядок бухгалтерського обліку нарахувань на зарплату згідно з чинним законодавством.
12. Джерело інформації для складання форм звітності з праці.

Тема 14. Облік розрахунків з бюджетом за податками та обов'язковими платежами

1. Види податків та обов'язкових платежів до бюджету.
2. Облік розрахунків за податками та платежами.

Тема 15. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства

1. Критерії визначення доходів за П(с)БУ 15.
2. Визначення доходу від реалізації продукції.
3. Склад і облік інших операційних доходів.

4. Склад і облік доходів від фінансових операцій.
5. Склад і облік інших доходів підприємства.
6. Критерії визначення витрат за П(с)БУ 16.
7. Склад і облік адміністративних і витрат на збут.
8. Склад і облік інших операційних витрат.
9. Склад і облік витрат фінансової діяльності.
10. Склад і облік інших витрат підприємства.
11. Облік податку на прибуток підприємства.
12. Особливості та порядок списання доходів і витрат на фінансовий результат діяльності підприємства.

Тема 16. Облік доходів майбутніх періодів

1. Склад доходів майбутніх періодів.
2. Особливості обліку та розподілу витрат майбутніх періодів.

Тема 17. Облік власного капіталу

1. Роль і призначення зареєстрованого капіталу.
2. Формування статутного капіталу.
3. Формування пайового капіталу.
4. Ведення синтетичного й аналітичного обліку неоплаченого капіталу.
5. Облік додаткового капіталу.
6. Порядок створення та використання резервного капіталу.
7. Склад нерозподіленого прибутку та непокритих збитків і їхнє формування.
8. Облік нерозподіленого прибутку (непокритого збитку).
9. Ведення синтетичного і аналітичного обліку вилученого капіталу.
10. Склад майбутніх витрат і платежів.
11. Призначення цільового фінансування та цільових надходжень.
12. Процес створення цільового фінансування та цільових надходжень.
13. Бухгалтерські проводки з обліку цільового фінансування та цільових надходжень.

Тема 18. Фінансова звітність підприємства

1. Склад річної та квартальної фінансової звітності.
2. Порядок формування показників для складання фінансової звітності підприємства.

7. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком у формі: індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних і самостійних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль, тощо.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

а) за засвоєнням теоретичного матеріалу:

консультації – індивідуальні (запитання – відповідь);

групові (розгляд типових прикладів-ситуацій);

б) за засвоєнням практичного матеріалу:

консультації індивідуальні та групові;

в) для комплексного оцінювання засвоєння програмного матеріалу:

індивідуальна здача виконаних робіт;

підготовка матеріалу для написання есе;

підготовка до друку наукової статті або тез доповіді.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни "Фінансовий облік" для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачено застосування таких навчальних технологій, як: проблемні лекції; робота в малих групах; мозкові атаки; кейс-метод; ділові та рольові ігри; тренінги; презентації (табл. 8.1).

На всіх лекційних і практичних заняттях використовуються матеріали банку візуального супроводження навчального процесу, які сприяють активізації творчого сприйняття змісту навчальної дисципліни за допомогою наочності.

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але й високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у високій мотивації студентів, підвищенні рівня компетентності студентів, під-

вищенні самосвідомості студентів, виробленні здатності ухвалювати самостійні та колективні рішення; знаходити компроміс у ході вирішення різних практичних завдань.

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається.

Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу і націлені на розширення знань студентів та пов'язання питань обліку безпосередньо з господарською діяльністю підприємства. Лекційне заняття спонукає студентів до самостійного вивчення матеріалу та вирішення поставлених питань.

Лекції-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу заданої теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, навчають оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Таблиця 8.1

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Теми занять	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
<i>Тема 1.</i> Основи побудови фінансового обліку	Міні-лекція, семінар-дискусія з основ побудови фінансового обліку
<i>Тема 2.</i> Облік грошових коштів	Лекція проблемного характеру з питань особливостей обліку грошових коштів; презентація результатів роботи в малих групах. Мозкові атаки щодо визначення ліміту каси. Мозкові атаки щодо вибору первинного документу для відображення розрахункових операцій. Кейс-метод застосовується під час складання первинних документів. Практичне заняття з обліку касових операцій та операцій на рахунках у банках проводиться за допомогою використання кейс-методу

1	2
<i>Тема 3.</i> Облік дебіторської заборгованості	Міні-лекція з питань обліку поточної дебіторської заборгованості, набуття практики створення резерву сумнівних боргів з допомогою роботи в малих групах; презентація результатів роботи в малих групах
<i>Тема 4.</i> Облік основних засобів	Лекція проблемного характеру з питань обліку основних засобів та інших необоротних матеріальних активів; презентація результатів роботи в малих групах
<i>Тема 5.</i> Облік нематеріальних активів	Міні-лекція з питань особливостей обліку нематеріальних активів; презентація результатів роботи в малих групах
<i>Тема 6.</i> Облік запасів	Лекція-дискусія з питань особливостей обліку й оцінки виробничих запасів. Використання кейс-методу у ході вирішення практичного завдання з обліку виробничих запасів
<i>Тема 7.</i> Облік поточних фінансових інвестицій	Лекція-дискусія з питань особливостей відображення в обліку поточних фінансових інвестицій; презентація результатів роботи в малих групах
<i>Тема 8.</i> Облік довгострокових фінансових інвестицій	Лекція проблемного характеру з питань особливостей оцінки та відображення в обліку довгострокових фінансових інвестицій
<i>Тема 9.</i> Облік витрат виробництва	Лекція проблемного характеру з питання відображення в обліку витрат виробництва. Практичне завдання виконується студентами з використанням рольової гри
<i>Тема 10.</i> Облік витрат майбутніх періодів	Міні-лекція з обліку витрат майбутніх періодів. Використання методу мозкової атаки щодо визначення тих витрат, які відносяться до майбутніх періодів
<i>Тема 11.</i> Облік короткострокових зобов'язань	Міні-лекція, семінар-дискусія з обліку короткострокових зобов'язань
<i>Тема 12.</i> Облік довгострокових зобов'язань	Лекція проблемного характеру з питань особливостей обліку довгострокових зобов'язань; презентація результатів роботи в малих групах. Кейс-метод застосовується під час складання первинних документів. Практичне заняття з обліку довгострокових зобов'язань проводиться за допомогою використання кейс-методу
<i>Тема 13.</i> Облік праці та її оплати	Лекція проблемного характеру з питань обліку оплати праці. Мозкові атаки щодо вибору первинного документу для відображення обліку різних видів оплати праці. Презентація результатів роботи в малих групах

1	2
<i>Тема 14.</i> Облік розрахунків з бюджетом з податків та обов'язкових платежів	Міні-лекція з питань обліку розрахунків з бюджетом з податків та обов'язкових платежів, набуття практики нарахування різних видів податків і платежів за допомогою роботи в малих групах; презентація результатів роботи в малих групах
<i>Тема 15.</i> Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства	Лекція-дискусія з питань особливостей обліку та оцінки доходів і витрат. Використання кейс-методу під час вирішення практичного завдання з обліку доходів і витрат
<i>Тема 16.</i> Облік доходів майбутніх періодів	Міні-лекція з питань особливостей обліку доходів майбутніх періодів; презентація результатів роботи в малих групах
<i>Тема 17.</i> Облік власного капіталу	Лекція проблемного характеру з питання обліку власного капіталу. Використання методу мозкової атаки щодо відображення в обліку складових власного капіталу
<i>Тема 18.</i> Фінансова звітність підприємства	Лекція проблемного характеру з питань складання фінансової звітності

Робота в малих групах створює можливості для набуття навичок в обліковій роботі та усунення питань, що стали незрозумілими для студентів, у процесі обговорення між ними, без детальних інструкцій зі сторони викладача. Також робота в малих групах забезпечує формування особистісних якостей і досвіду соціального спілкування.

Презентації – виступи перед аудиторією – використовуються для презентації певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань з відображення в обліку активів.

Мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає у тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за короткий термін.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу.

Рольові ігри – попередньо сплановані ролі студентів у вирішенні проблемної роботи, яка пов'язана з веденням обліку на підприємстві.

Використання методик активізації процесу навчання наведено у табл. 8.2.

Використання методик активізації процесу навчання

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
<i>Тема 11.</i> Облік коротко-строкових зобов'язань	<i>Завдання.</i> Оформлення документів на отримання кредиту банку. Відображення в обліку отримання банківського кредиту	Кейс-метод, презентації
<i>Тема 12.</i> Облік довго-строкових зобов'язань	<i>Завдання.</i> Розрахунок амортизації премії та дисконту за облігаціями	Робота в малих групах, мозкові атаки
<i>Тема 13.</i> Облік праці та її оплати	<i>Завдання.</i> Розрахунок заробітної плати працівникам, сум лікарняних та оплати часу відпусток	Робота в малих групах, презентації
<i>Тема 15.</i> Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства	<i>Завдання.</i> Визначення фінансового результату за різними видами діяльності підприємства	Робота в малих групах, мозкові атаки
<i>Тема 17.</i> Облік власного капіталу	<i>Завдання.</i> Відображення в обліку формування та використання складових власного капіталу підприємства	Робота в малих групах, мозкові атаки, презентації

9. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. додаток А) у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи містять:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних та практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів);

модульний контроль, що здійснюється з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегроване* оці-

нювання результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини навчальної дисципліни – змістового модуля.

Поточний контроль з цієї навчальної дисципліни здійснюється в таких формах:

- активна робота на лекційних заняттях;
- активна участь у виконанні практичних завдань і презентації матеріалу;
- захист завдань для самостійного вирішення;
- перевірка есе за заданою тематикою;
- поточне тестування;
- письмова контрольна робота;
- експрес-опитування.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час практичних занять здійснюється за накопичувальною системою за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

арифметична правильність виконання індивідуального та комплексного розрахункового завдання.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставиться за умови відповідності завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. Під час оцінювання завдань для самостійного розв'язання увага також приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Письмова контрольна робота проводиться декілька разів за семестр та охоплює практичні завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля.

Зразок завдання поточної контрольної роботи

Завдання 1. Підприємство "Зоря" 4 травня на поточний рахунок отримало короткостроковий кредит банку у сумі 100 000 грн на умовах 25 % річних. За рахунок отриманих коштів було погашено заборгованість перед постачальниками за матеріали у сумі 75 000 грн, а також перед працівниками з оплати праці – у сумі 25 000 грн. 18 травня від покупців на поточний рахунок була отримана оплата за раніше відвантажену готову продукцію – 126 000 грн. 4 червня підприємство "Зоря" погасило кредит та заборгованість за нарахованими відсотками, здійснивши перерахування коштів з поточного рахунку. Нарахування відсотків здійснюється з розрахунку 365 днів.

Необхідно розрахувати суму відсотків за короткостроковим кредитом та відобразити господарські операції в обліку підприємства "Зоря" з наданням переліку первинних документів.

Завдання 2. Відповідно до договору купівлі-продажу підприємство "Адоніс" перерахувало постачальникові аванс за матеріали в сумі 36 000 грн (у т. ч. ПДВ). Матеріали надійшли на склад підприємства. Крім того, підприємством було сплачено за транспортування матеріалів автотранспортній організації 1 200 грн, у т. ч. ПДВ і зарплата з відрахуваннями працівникам підприємства, що займалися розвантаженням у сумі 145 грн.

Необхідно відобразити господарські операції в бухгалтерському обліку підприємства з наданням переліку первинних документів по кожній операції та визначити первісну вартість запчастин.

Завдання 3. ТОВ "УБР" випускає устаткування й реалізує його на умовах фінансової оренди. Собівартість устаткування – 20 000 грн. Ціна реалізації – 33 600 грн, у т.ч. ПДВ – 5 600 грн. Термін дії договору – 2 роки. Умовами договору передбачено, що орендна плата за устаткування містить:

- вартість устаткування без ПДВ – 28 000 грн;
- винагорода за право користування устаткуванням – 10 000 грн;
- сума мінімальних орендних платежів – 38 000 грн.

Оскільки оплата за договором передбачена один раз у рік, наприкінці року орендні платежі розподіляються у спосіб, наведений у табл. 9.1.

Розподіл орендних платежів за періодами

Дата	Орендні платежі			Залишок
	мінімальна сума орендних платежів	винагорода за користування устаткуванням	за устаткування	заборгованості на кінець періоду
02.01.2017 р.	–	–	–	28 000
31.12.2017 р.	19 000	5 000	14 000	14 000
31.12.2018 р.	19 000	5 000	14 000	–
Усього	38 000	10 000	28 000	–

Необхідно відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку в орендаря.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та оброблення, самореалізація на практичних заняттях.

Критеріями оцінювання есе є: здатність здійснювати критичне та незалежне оцінювання певних проблемних питань; вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власного погляду, позиції на певне проблемне питання; застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; самостійність виконання роботи; грамотність подачі матеріалу; використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; оформлення роботи.

Студент, який із поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю, тобто не склав змістовий модуль, має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана факультету відповідно до встановленого терміну.

Шляхом поточного оцінювання протягом семестру студент може отримати максимальну кількість балів – 60, а мінімальну – 35 балів.

Формою підсумкового контролю є екзамен, за який студент може отримати максимальну кількість балів – 40, а мінімальну – 25 балів.

Зразок екзаменаційного білета

Форма № Н-5.05

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Освітній ступінь "бакалавр"

Спеціальність: "Облік і оподаткування". Семестр IV

Навчальна дисципліна "Фінансовий облік"

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Завдання 1 (стереотипне). Підприємство А придбало у постачальника Б товари на суму 24 000 грн з ПДВ. При цьому постачальник направив документ підприємству А для оплати за отримані товари. Підприємство А перерахувало кошти постачальнику.

Необхідно: вказати, які документи та облікові реєстри необхідні для відображення всіх перерахованих операцій в обліку.

Завдання 2 (стереотипне). *Необхідно:* скласти бухгалтерські проводки:

1. Придбані основні засоби у постачальників.
2. Одночасно нарахований податковий кредит з ПДВ під час придбання активів.
3. Перераховані грошові кошти з рахунку в банку постачальнику.
4. Отриманий короткостроковий вексель для погашення дебіторської заборгованості.
5. Погашена сума векселя грошовими коштами на рахунок у банку.

Завдання 3 (діагностичне). У 2018 р. підприємство "Омут" придбало 10 000 акцій підприємства "Лотос" за номіналом 15 грн кожна. Частка підприємства "Омут" у капіталі підприємства "Лотос" – 45 %. У 2019 р. підприємство "Лотос" отримало збиток у розмірі 30 000 грн.

Необхідно: відобразити операції в обліку підприємства "Омут" – інвестора.

Завдання 4 (діагностичне). Завгосп С. І. Мірошніченко є матеріально відповідальною особою, яка отримує підзвітну суму коштів для придбання матеріальних цінностей на господарські потреби. 12.09.2019 р. за видатковим касовим ордером № 147 йому було видано аванс – 150 грн. 13.09.2019 р. завгосп С. І. Мірошніченко надав у бухгалтерію авансовий звіт, до якого були додані чеки на суму 159 грн за найменуваннями, наведеними у табл. 1.

Таблиця 1

Перелік придбаних активів

№ п/п	Назва активу	Од. вимір.	Кількість	Ціна в грн без ПДВ	Сума без ПДВ, грн
1	Краска біла	л	1	100,00	100,00
2	Гіпс	кг	3	6,50	19,5
3	Розчинник	л	2	2,50	5,00
4	Пензлики малярні	шт.	2	4,00	8,00
	Усього	–	–	–	132,50

Сума перевитрат видана С. І. Мірошніченку в день звіту за видатковим касовим ордером № 153.

Необхідно: скласти бухгалтерські записи за операціями; вказати, в яких регістрах журнальної форми ці записи будуть відображені.

Завдання 5 (евристичне). Основною діяльністю ПП "Аскольд" є виробництво двох видів продукції: вікон і міжкімнатних дверей.

Залишок незавершеного виробництва становив: за вікнами – 800 грн, за дверима – 1 200 грн.

На виробництво продукції в березні була витрачена сосна столярна 69,80 м³ за ціною 500 грн за м³. У звітному місяці зроблені вікна в кількості 118 шт., міжкімнатні двері – 80 шт. Норма витрати дерева на виготовлення вікон становить 0,19 м³, дверей – 0,56 м³.

На підставі наряду про відрядну роботу була визначена основна заробітна плата робітників-відрядників і віднесена у звітному періоді на одне вікно – 120,59 грн, на одні двері – 209,25 грн. При цьому додаткова заробітна плата робітників становила 1 540 грн, відрахування на соціальні заходи – 22 %.

Відомо, що додаткова зарплата розподіляється пропорційно основної заробітної плати робітників, а відрахування на соціальні заходи – до всієї заробітної плати.

У цеху № 1 були здійснені такі постійні накладні витрати: амортизація загальнопромислових основних фондів 1 622,88 грн; заробітна плата адміністрації цехів – 2 060 грн; нарахування на заробітну плату – 771,52 грн.

Крім цього, мали місце також такі витрати:

- електроенергія на виробничі потреби – 446,8 грн;
- водоспоживання на виробничі потреби – 253,4 грн;

Нормальна потужність підприємства становить 240 нормо-годин, а фактична потужність – 198 нормо-годин. Загальнопромислові витрати за нормальної потужності (за планом) становили 6 100 грн, до того ж відомо, що змінні витрати становлять 12,588 % від загальної суми загальнопромислових витрат за планом, а постійні – 87,412 %.

Загальнопромислові витрати розподіляються за видами продукції пропорційно прямій заробітній платі робітників.

Залишок незавершеного виробництва на кінець місяця за вікнами становив 1 600 грн, за дверима – 1 960 грн.

Реалізовано в березні: вікон у кількості 98 шт. на суму 39 082,92 грн (у т. ч. ПДВ – 6 513,82 грн), дверей у кількості 67 шт. на суму 57 475 грн (у т. ч. ПДВ – 9 579,17 грн). Підприємство створює резерв сумнівних боргів, використовуючи метод питомої ваги безнадійної дебіторської заборгованості в сумі чистого доходу.

За даними обліку на 01.03.19 є залишок резерву сумнівних боргів у сумі 2 600,00 грн. Для визначення резерву сумнівних боргів для спостереження обрані три попередні роки (табл. 2).

Таблиця 2

Вихідні дані

Рік	Чистий дохід від реалізованої продукції	Сума безнадійної дебіторської заборгованості
2016	5 600	600
2017	14 600	780
2018	23 500	930

Заборгованість за вікна була погашена короткостроковим векселем на всю суму заборгованості, а заборгованість за двері надійшла на рахунок у банку.

Необхідно:

1) розподілити витрати основних матеріалів, використовуючи норми витрати за кожним видом продукції, а також визначити відрядний заробіток

робітників на виготовлення вікон і дверей, розподілити витрати по заробітній платі робітників та відрахування на соціальні заходи щодо видів продукції;

2) здійснити розподіл загальновиробничих витрат. Визначити суму загальновиробничих витрат на кожен вид продукції, відобразити в обліку витрати на виробництво продукції, визначити фактичну собівартість випущеної готової продукції та собівартість одиниці продукції;

3) відобразити в обліку реалізацію продукції та визначити суму резерву сумнівних боргів і відобразити в обліку його створення;

4) підрахувати фінансовий результат від здійснених операцій.

Зразок екзаменаційного білета

Форма № Н-5.05

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Освітній ступінь "бакалавр"
Спеціальність: "Облік і оподаткування". Семестр V
Навчальна дисципліна "Фінансовий облік"

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Завдання 1 (стереотипне). Скласти кореспонденцію рахунків у журналі господарських операцій (табл. 1), в окремих пунктах визначити суму.

Таблиця 1

Журнал господарських операцій

№ п/п	Зміст господарських операцій	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	Перераховано попередню оплату постачальнику за запасні частини			9 720
2	Нараховано податковий кредит з ПДВ з попередньої оплати за запчастини			
3	Списано собівартість реалізованого програмного забезпечення, призначеного для продажу			2 000
4	Відображено втрати від неопераційних курсових різниць із заборгованості засновника-нерезидента до статутного капіталу			100
5	Підприємством безоплатно отримано та зараховано на баланс комплектувальні вироби			2 250
6	Отримано запасні частини від постачальника за попередньою оплатою			8 100
7	Списано раніше нарахований податковий кредит з ПДВ			

Завдання 2 (стереотипне). ТОВ "Седіп" 02.03.2015 р. отримало в АКБ "АЛК" кредит на 36 000 грн на 3 місяці під 24 % річних і погасило заборгованість перед постачальниками на суму 36 000 грн за рахунок цих коштів. 31.03.2015 р. нараховано і перераховано відсотки за кредит у сумі 720 грн, а також 12 000 грн основної суми заборгованості за короткостроковим кредитом банку. Необхідно: відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 3 (діагностичне). Відповідно до колективного договору на підприємстві "Аргус" 8-годинний робочий день, 40-годинний робочий тиждень. У березні місяці за графіком роботи підприємства 21 робочий день (вихідні 1, 7, 8, 9, 14, 15, 21, 22, 28, 29 березня). За даними табельного обліку є інформація про працівників планово-економічного відділу (ПЕВ), наведена у табл. 2.

Таблиця 2

Вихідні дані

ПІБ	Посада	Оклад (ГТС), грн	Відпрацьовано днів	Відпрацьовано годин	Неявки, календ. днів		
					відпустка	лікарняний	інші
Петрова В. Г.	економіст I категорії	2 850	15	120	–	8	–
Сидорова Д. Е.	економіст II категорії	2 600	11	88	14	–	–

Для нарахування оплати за листком непрацездатності, що наданий працівником, є така інформація: період тимчасової непрацездатності з 16 березня (понеділок) по 23 березня (понеділок) включно, страховий стаж В. Г. Петрової – 7 років 10 місяців, заробіток за вересень 2014 – лютий 2015 рр. – 17 900 грн, у т. ч. основна заробітна плата – 14 850 грн, лікарняні – 750 грн, матеріальна допомога – 800 грн, одноразова премія – 1 500 грн.

В. Г. Петрова надала в бухгалтерію підприємства відповідні документи, які підтверджують, що вона є самотньою матір'ю, що виховує двох дітей до 18 років.

Для нарахування відпускних є така інформація: Д. Е. Сидорова знаходилася в навчальній відпустці з 2 по 16 березня, включно, заробіток за березень 2014 – лютий 2015 рр. – 30 450 грн, у т. ч. основна заробітна плата – 27 550 грн, лікарняні – 550 грн, матеріальна допомога – 900 грн, піврічна премія, нарахована в липні 2014 р., – 1 450 грн.

Відповідно до наказу про облікову політику підприємство здійснює резервування відпускних.

Необхідно:

1) визначити суму зарплати за відпрацьований час працівникам ПЕВ;

2) визначити суму оплати листка непрацездатності В. Г. Петрової і відпускних Д. Е. Сидорової;

3) визначити суму відповідних утримань із заробітку працівників ПЕВ.

Завдання 4 (діагностичне). На підставі даних завдання 3 провести нарахування єдиного соціального внеску у відповідності до діючого законодавства. Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку господарські операції з нарахування заробітної плати за відпрацьований час, оплати часу непрацездатності, відпускних працівників, утримань із заробітної плати та відрахування від ФОП працівників ПЕВ.

Завдання 5 (евристичне). ТОВ "Аргус +" виготовляє залізобетонні конструкції. В першому кварталі 2015 року товариством було виготовлено 1 256 шт. таких конструкцій.

У звітному періоді здійснено такі операції:

реалізовано вітчизняним покупцям 985 шт. за ціною 356 грн за шт., у т. ч. ПДВ. Собівартість одиниці конструкції становить 301 грн. Грошові кошти надійшли від покупців на рахунок в банку у сумі 132 600 грн;

продано легковий автомобіль вітчизняному покупцю за 63 600 грн, у т. ч. ПДВ – 10 600 грн. Відомо, що первісна вартість автомобіля становить 109 800 грн, знос на момент продажу становить 70 050 грн. Заборгованість покупцем погашена у першому кварталі.

Необхідно:

1) скласти кореспонденцію рахунків по реалізації активів;

2) списати на фінансовий результат доходи та витрати;

3) сформулювати рішення бухгалтера з відображення проведених операцій у відповідних первинних документах і облікових регістрах.

Критерії оцінювання виконання екзаменаційних завдань

Перше і друге завдання характеризують професійні навички студента на стереотипному рівні й оцінюються максимально у *12 балів (6 балів за кожне)*.

Максимальна кількість балів за *перше завдання* (6 балів) ставиться якщо завдання виконано правильно і студент вірно вказав всі первинні документи та облікові регістри. Якщо у відповіді допущені помилки або відповідь не повна, ставиться від 1 до 5 балів залежно від ступеня вирішення завдання.

Максимальна кількість балів за *друге завдання* (6 балів) ставиться за умови правильного складання всіх бухгалтерських проводок (1 бал за кожну бухгалтерську проводку). За неповного вирішення завдання або наявності помилок студент отримує від 1 до 5 балів залежно від ступеня вирішення завдання.

Правильно вирішене *третє і четверте* завдання дає можливість студенту набрати ще *16 балів (по 8 балів за кожне)*. Третє і четверте завдання характеризуються як діагностичні.

Максимальну кількість балів студент отримує, якщо він у повному обсязі з відповідними поясненнями здійснює всі розрахунки, не допускає арифметичних помилок, правильно та послідовно формулює зміст господарських операцій і складає бухгалтерські проводки.

Якщо студент допускає розрахункові помилки, наводить неправильну методику розрахунку або не до кінця виконує завдання, він отримує від *1 до 7 балів* залежно від ступеня виконання кожного завдання.

П'яте завдання оцінюється максимально в *12 балів* (по 3 бали за правильне виконання кожного пункту завдання). Це завдання характеризується як евристичне.

Максимальну кількість балів за *п'яте завдання* (12 балів) студент отримує за умови детального наведення всіх розрахунків та пояснень і формулювання кінцевого висновку. Якщо завдання виконане не повністю або допущені помилки, студент отримає від 1 до 11 балів залежно від ступеня виконання завдання та характеру помилки.

Студента слід *вважати атестованим*, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60.

Мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру, яка дає можливість скласти екзамен, – 35. Мінімально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної *"Відомості обліку успішності"*.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих у ході екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр становить: *"60 і більше балів – зараховано"*, *"59 і менше балів – не зараховано"* та заноситься у *залікову "Відомість обліку успішності"* з навчальної дисципліни.

У випадку отримання менше 60 балів студент обов'язково здає залік після закінчення екзаменаційної сесії у встановлений деканом факультету термін, але не пізніше двох тижнів після початку семестру. У випадку повторного отримання менше 60 балів декан факультету призначає комісію у складі трьох викладачів на чолі із завідувачем кафедри та визначає термін перескладання заліку, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства: *"зараховано"* – студент продовжує навчання за графіком навчального процесу, а якщо *"не зараховано"*, тоді декан факультету пропонує студенту повторне вивчення навчальної дисципліни протягом наступного навчального періоду самостійно.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей студентів денної форми навчання наведена за змістовими модулями за семестрами в табл. 10.1 – семестр 4, в табл. 10.2 – семестр 5.

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Години	Форми навчання		Оцінка рівня сформованості компетентностей			
					Форми контролю	Макс. бал		
1	2	3	4		5	6		
Змістовий модуль 1. Принципи бухгалтерського обліку. Облік грошових коштів, дебіторської заборгованості та необоротних активів								
Знання, вміння та навички щодо обліку необоротних і оборотних активів підприємства та напрямів їхнього ефективного використання	Знати сутність, функції та законодавче регулювання фінансового обліку	1	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Основи побудови фінансового обліку. Тема 2. Облік грошових коштів	Робота на лекції	0,5
			СРС	3	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	–	–
	Вміти складати первинні документи та бухгалтерські проводки з обліку грошових коштів та дебіторської заборгованості	2	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Облік дебіторської заборгованості	Робота на лекції	0,5
				2	Практичне заняття	Семінарське заняття на обґрунтування сутності, завдань та законодавчого регулювання обліку	Активна участь у семінарі	0,5
			СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою		
	3	Ауд.	2	Лекція	Тема 3. Облік дебіторської заборгованості. Тема 4. Облік основних засобів	Робота на лекції	0,5	
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань у обліку грошових коштів у касі та на поточному рахунку підприємства	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5	
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою			

Продовження табл. 10.1

1		2	3		4		5	6	
Уміти складати первинні та зведені документи і бухгалтерські проводки з обліку необоротних та оборотних активів. Уміти нараховувати і відображати в обліку амортизацію необоротних активів	4	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Облік основних засобів	Робота на лекції	0,5		
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку розрахунків з покупцями і замовниками	Активна участь у виконанні практичних завдань	1		
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою				
	5	Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Облік основних засобів. Тема 5. Облік нематеріальних активів	Робота на лекції. Колоквіум	0,5		
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку розрахунків з різними дебіторами. Виконання контрольної роботи	Активна участь у виконанні практичних завдань. Контрольна робота	11		
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою				
	Змістовий модуль 2. Облік запасів, фінансових інвестицій і витрат виробництва та майбутніх періодів								
	Знання, вміння та навички щодо визначення витрат підприємства й обґрунтування напрямів їхнього зниження	6	Ауд.	2	Лекція	Тема 6. Облік запасів	Робота на лекції	0,5	
2				Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку руху основних засобів на підприємстві	Активна участь у виконанні практичних завдань	1		
СРС			6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою				
7		Ауд.	2	Лекція	Тема 6. Облік запасів. Тема 7. Облік поточних фінансових інвестицій	Робота на лекції	0,5		
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку нарахування амортизації основних засобів	Активна участь у виконанні практичних завдань	1		
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою				
Уміти складати первинні та зведені документи і бухгалтерські проводки з обліку запасів									

Продовження табл. 10.1

1	2	3	4		5	6	
<p>Уміти відображати в обліку поточні та довгострокові фінансові інвестиції</p> <p>Знати особливості калькулювання собівартості продукції. Вміти відображати в обліку прямі витрати та розподіляти загальновиробничі витрати. Вміти складати первинні документи з обліку витрат виробництва. Вміти оцінювати залишки незавершеного виробництва та втрати від браку продукції. Вміти відображати в обліку витрати майбутніх періодів і знати порядок їхнього списання</p>	8	Ауд.	2	Лекція	Тема 7. Облік поточних фінансових інвестицій. Тема 8. Облік довгострокових фінансових інвестицій	Робота на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку ремонту основних засобів та фінансової оренди. Виконання контрольної роботи	Активна участь у виконанні практичних завдань. Контрольна робота	11
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою		
	9	Ауд.	2	Лекція	Тема 9. Облік витрат виробництва	Робота на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку нематеріальних активів підприємства	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою		
	10	Ауд.	2	Лекція	Тема 9. Облік витрат виробництва	Робота на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку руху виробничих запасів	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою		
	11	Ауд.	2	Лекція	Тема 9. Облік витрат виробництва. Тема 10. Облік витрат майбутніх періодів	Робота на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань за методами обліку вибуття виробничих запасів	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		СРС	6	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою		

Продовження табл. 10.1

1	2	3		4		5	6
	12	Ауд.	2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку готової продукції. Виконання контрольної роботи	Активна участь у виконанні практичних завдань. Контрольна робота	11
		СРС	3	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою		
	13	Ауд.	2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку поточних фінансових інвестицій	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		СРС	3	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою		
	14	Ауд.	2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку довгострокових фінансових інвестицій	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		СРС	3	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою		
	15	Ауд.	2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку прямих витрат	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		СРС	3	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою		
	16	Ауд.	2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку і розподілу загальнопромислових витрат. Виконання контрольної роботи	Активна участь у виконанні практичних завдань. Контрольна робота	11
		СРС	3	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою		
	17	Ауд.	2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку і розподілу загальнопромислових витрат	Активна участь у виконанні практичних завдань	0,5
			3	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з калькулювання виробничої собівартості продукції і собівартості реалізованої продукції		

1	2	3	4	5	6		
	СЕСІЯ	CPC	3	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою	Підсумковий контроль	40
		Ауд.	2	Передекзаменаційна консультація	Вирішення практичних завдань на різні теми, що входять до підсумкового контролю		
			2	Екзамен	Виконання завдань екзаменаційного білету		
		CPC	5	Підготовка до екзамену	Повторення матеріалів змістових модулів		
Всього годин		150	Загальна максимальна кількість балів за навчальною дисципліною			100	

Таблица 10.2

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Години	Форми навчання	Оцінка рівня сформованості компетентностей				
				Форми контролю	Макс. бал			
1	2	3	4	5	6			
Змістовий модуль 3. Короткострокові та довгострокові зобов'язання і їхній облік								
Знання, вміння та навички щодо обліку короткострокових і довгострокових зобов'язань підприємства	Знати порядок відкриття рахунку в банку. Вміти відображати в обліку короткострокові зобов'язання підприємства	2	Ауд.	2	Лекція	Тема 11. Облік короткострокових зобов'язань	Робота на лекції	1
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку короткострокових зобов'язань підприємства	Активна участь у виконанні практичних завдань	1	
		CPC	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою			
	Знати особливості обліку операцій за довгостроковими зобов'язаннями, вміти відображати їх на рахунках обліку	3	Ауд.	2	Лекція	Тема 12. Облік довгострокових зобов'язань	Робота на лекції	1
2				Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку короткострокових зобов'язань підприємства Вирішення практичних завдань з обліку довгострокових кредитів	Активна участь у виконанні практичних завдань	1	

Продовження табл. 10.2

1	2	3	4		5	6		
Вміти вести облік робочого часу. Знати порядок нарахування заробітної плати та інших виплат персоналу. Вміти відображати в обліку нарахування заробітної плати та інших виплат і здійснювати утримання із заробітної плати. Знати порядок здійснення розрахунків з працівниками підприємства	4	СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою			
			Ауд.	2	Лекція	Тема 12. Облік довгострокових зобов'язань	Робота на лекції	1
		2		Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку зобов'язань за облігаціями, з обліку фінансової оренди	Активна участь у виконанні практичних завдань	1	
		СРС		5	Підготовка до занять			Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою. Підготовка до контрольної роботи
				5	Ауд.	2	Лекція	Тема 13. Облік праці та її оплати
		2	Практичне заняття			Вирішення практичних завдань з обліку робочого часу на підприємстві	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
	СРС	5	Підготовка до занять		Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою			
		6	Ауд.		2	Лекція	Тема 13. Облік праці та її оплати	Робота на лекції
	2				Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з нарахування та обліку заробітної плати	Активна участь у виконанні практичних завдань. Контрольна робота	8
	СРС		5		Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою		
			7	Ауд.	2	Лекція	Тема 13. Облік праці та її оплати	Робота на лекції
	2	Практичне заняття			Вирішення практичних завдань з відображення в обліку утримань із заробітної плати	Активна участь у виконанні практичних завдань	1	

Продовження табл. 10.2

1		2	3		4		5	6		
Знання, вміння та навички щодо обліку доходів, витрат, фінансових результатів та власного капіталу підприємства	Знати перелік податків та платежів до бюджету і вміти відображати їх нарахування та перерахування в обліку	8	СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою				
			Ауд.	2	Лекція	Тема 14. Облік розрахунків з бюджетом з податків та обов'язкових платежів	Робота на лекції	1		
				2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку розрахунків з бюджетом	Активна участь у виконанні практичних завдань	1		
			СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою				
		9	Ауд.	2	Лекція	Тема 14. Облік розрахунків з бюджетом з податків та обов'язкових платежів	Робота на лекції	1		
				2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку розрахунків з бюджетом	Активна участь у виконанні практичних завдань	1		
			СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою. Підготовка до контрольної роботи				
			Змістовий модуль 4. Облік доходів, витрат, фінансових результатів та власного капіталу підприємства							
		Знати види діяльності підприємства. Вміти відображати на рахунках бухгалтерського обліку, а також в первинних і зведених документах доходи і витрати підприємства від різних видів діяльності	10	Ауд.	2	Лекція	Тема 15. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства	Робота на лекції	1	
					2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку витрат операційної діяльності	Активна участь у виконанні практичних завдань. Контрольна робота	8	
СРС	5			Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою					
11	Ауд.		2	Лекція	Тема 15. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства	Робота на лекції	1			

Продовження табл. 10.2

1	2	3	4		5	6	
	12	СРС	2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку витрат операційної діяльності	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
			5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою		
		Ауд.	2	Лекція	Тема 15. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства	Робота на лекції	1
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку витрат фінансової та інвестиційної діяльності	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою		
			13	Ауд.	2	Лекція	Тема 15. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства
	2	Практичне заняття			Вирішення практичних завдань з обліку доходів і витрат підприємства	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
	СРС	5		Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою		
		Ауд.		2	Лекція	Тема 15. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства Тема 16. Облік доходів майбутніх періодів	Робота на лекції
	СРС			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку фінансових результатів	Активна участь у виконанні практичних завдань.
		5		Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тема-	Контрольна робота	

Закінчення табл. 10.2

1	2	3	4		5	6		
Знати склад власного капіталу, вміти відображати в обліку зміни всіх його складових	15	Ауд.	2	Лекція	Тема 17. Облік власного капіталу	Робота на лекції	1	
			2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку статутного, резервного, вилученого, додаткового капіталу	Активна участь у виконанні практичних завдань	1	
		СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою			
	Знати складові фінансової звітності підприємства. Вміти складати форми звітності	16	Ауд.	2	Лекція	Тема 17. Облік власного капіталу	Робота на лекції	1
				2	Практичне заняття	Вирішення практичних завдань з обліку статутного, резервного, вилученого, додаткового капіталу	Активна участь у виконанні практичних завдань	1
			СРС	5	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою		
		17	Ауд.	2	Лекція	Тема 18. Фінансова звітність підприємства	Робота на лекції	1
				2	Практичне заняття	Складання фінансової звітності. Здача наукових статей	Активна участь у виконанні практичних завдань. Написання наукових статей	8
			СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою		
	СЕСІЯ	Ауд.	2	Передекзаменаційна консультація	Вирішення практичних завдань на різні теми, що входять до підсумкового контролю	Підсумковий контроль	40	
			2	Екзамен	Виконання завдань екзаменаційного білету			
			СРС	5	Підготовка до екзамену			Повторення матеріалів змістових модулів
Усього годин		150	Загальна максимальна кількість балів за навчальною дисципліною			100		

Розподіл балів у межах тем змістових модулів наведено в табл. 10.3 (семестр IV) та табл. 10.4 (семестр V).

Таблиця 10.3

**Розподіл балів за завданнями та змістовими модулями
(за семестр IV)**

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
1	2	11	11	3	4	11	4	11	2		

Примітка. T1, T2 ... T9 – теми змістового модуля.

Таблиця 10.4

**Розподіл балів за завданнями та змістовими модулями
(за семестр V)**

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 3				Змістовий модуль 4					
T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	40	100
2	4	13	2	16	2	13	8		

Примітка. T1, T2 ... T8 – теми змістового модуля.

Максимальну кількість балів, яку може накопичити студент протягом тижня за формами та методами навчання, наведено в табл. 10.5 (семестр IV) та табл. 10.6 (семестр V).

Таблиця 10.5

Розподіл балів за тижнями (за семестр IV)

Теми змістового модулю		Лекції	Практичні	Есе	Поточні КР	Усього	
1		2	3	4	5	6	
ЗМ 1	Тема 1	1 тиждень	0,5	0,5	–	–	1
	Тема 2	1 тиждень	0,5	0,5	–	–	1
		2 тиждень	0,5	0,5	–	–	1
	Тема 3	3 тиждень	0,5	0,5	–	–	1
		4 тиждень	0,5	0,5	–	10	12

		1	2	3	4	5	6
	Тема 4	5 тиждень	0,5	0,5	–	–	1
		6 тиждень	0,5	0,5	–	–	1
		7 тиждень	0,5	0,5	–	–	1
		8 тиждень	0,5	0,5	–	10	12
	Тема 5	9 тиждень	0,5	0,5	–	–	1
ЗМ 2	Тема 6	10 тиждень	0,5	0,5	–	–	1
		11 тиждень	0,5	0,5	–	10	12
	Тема 7	12 тиждень	0,5	0,5	–	–	1
	Тема 8	13 тиждень	0,5	0,5	–	–	1
	Тема 9	14 тиждень	0,5	0,5	–	–	1
		15 тиждень	0,5	0,5	–	10	12
	Тема 10	16 тиждень	0,5	0,5	–	–	1
Усього за змістовими модулями			10	10	–	40	–

Таблиця 10.6

Розподіл балів за тижнями (за семестр V)

Теми змістового модулю		Лекції	Практичні	Есе	Поточні КР	Усього	
ЗМ 3	Тема 11	1 тиждень	1	1	–	–	2
	Тема 12	2 тиждень	1	1	–	–	2
		3 тиждень	1	1	–	–	2
		4 тиждень	1	1	–	–	2
	Тема 13	5 тиждень	1	1	–	–	2
		6 тиждень	1	1	–	7	9
		7 тиждень	1	1	–	–	2
Тема 14	8 тиждень	1	1	–	–	2	
ЗМ 4	Тема 15	9 тиждень	1	1	–	–	2
		10 тиждень	1	1	–	–	2
		11 тиждень	1	1	–	7	9
		12 тиждень	1	1	–	–	2
	Тема 16	13 тиждень	1	1	–	–	2
	Тема 17	14 тиждень	1	1	–	–	2
		15 тиждень	1	1	–	7	9
	Тема 18	16 тиждень	1	1	7	–	9
Усього за змістовими модулями		16	16	7	21	60	

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 10.7).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

11. Рекомендована література**11.1. Основна**

1. Маляревский Ю. Д. Финансовый учет / Ю. Д. Маляревский, П. С. Тютюнник. – Харьков : Изд. дом "ИНЖЭК", 2003. – 288 с.
2. Маляревский Ю. Д. Финансовый учет I : учеб.-метод. пособ. для самостоятельного изучения дисциплины для иностранных студентов направления подготовки 6.030509 "Учет и аудит" / Ю. Д. Маляревский, Л. В. Безкоровайная, В. В. Ольховская. – Харьков : ХНЭУ им. С. Кузнеця, 2016. – 240 с.
3. Маляревский Ю. Д. Финансовый учет II : учеб. пособ. / Ю. Д. Маляревский, Л. В. Безкоровайная, В. В. Ольховская. – Харьков : ХНЭУ им. С. Кузнеця, 2017. – 261 с.
4. Тютюнник П. С. Финансовый учет : конспект лекций. Ч. 1. / П. С. Тютюнник, Ю. Д. Маляревский. – Харьков : ХГЭУ, 2003. – 104 с.
5. Тютюнник П. С. Финансовый учет : конспект лекций. Ч. 2 / П. С. Тютюнник, Ю. Д. Маляревский. – Харьков : ХГЭУ, 2003. – 100 с.

6. Фартушняк О. В. Бухгалтерський облік : конспект лекцій. Ч. 1 / О. В. Фартушняк, І. Ю. Пасічник, В. В. Ольховська. – Харків : ХНЕУ, 2009. – 136 с.

7. Фартушняк О. В. Бухгалтерський облік : конспект лекцій. Ч. 2 / О. В. Фартушняк, І. Ю. Пасічник, В. В. Ольховська. – Харків : ХНЕУ, 2010. – 212 с.

11.2. Додаткова

8. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" ВНЗ / Ф. Ф. Бутинець та ін. ; під заг. ред. Ф. Ф. Бутинця. – 8-ме вид., доп. і перероб. – Житомир : ПП "Рута", 2009. – 912 с.

9. Волкова І. А. Фінансовий облік – 2 : навч. посіб. / І. А. Волкова. – Київ : Центр учбової літератури, 2009. – 224 с.

10. Инструкция об использовании Плана счетов бухгалтерского учета активов, капитала, обязательств и хозяйственных операций предприятий и организаций № 291 от 30.11.1999 г. // Все о бухгалтерском учете. – 2008. – № 27. – С. 6–64.

11. Крупка Я. Д. Фінансовий облік : підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. Л. Микитюк. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Київ : Кондор-Видавництво, 2013. – 551 с.

12. Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356 // Баланс. – 2001. – № 5. – С. 2–9.

13. Национальные стандарты бухгалтерского учета // Все о бухгалтерском учете. – 2008. – № 13. – С. 3–112.

14. Сук Л. К. Фінансовий облік : навч. посіб. / Л. К. Сук, П. Л. Сук. – Київ : Знання, 2010. – 629 с.

11.3. Інформаційні ресурси

15. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Мінфіну України від 30.11.99 р. № 291 зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.kiev.ua.

16. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 р. зі змінами та доповненнями. – Режим доступу : www.kiev.rada.gov.ua.

11.4. Методичне забезпечення

17. Методические рекомендации к самостоятельной работе по учету обязательств по учебной дисциплине "Финансовый учет – 2" для иностранных студентов направления подготовки 6.030509 "Учет и аудит" всех форм обучения / сост. Ю. Д. Маляревский, Л. В. Безкоровайная, В. В. Ольховская и др. – Харьков : Изд. ХНЭУ им. С. Кузнеца, 2015. – 47 с.

18. Методические рекомендации к самостоятельной работе по учету собственного капитала по учебной дисциплине "Финансовый учет – 2" для иностранных студентов направления подготовки 6.030509 "Учет и аудит" всех форм обучения / сост. Ю. Д. Маляревский, Л. В. Безкоровайная, В. В. Ольховская и др. – Харьков : Изд. ХНЭУ им. С. Кузнеца, 2015. – 32 с.

19. Методические рекомендации к самостоятельной работе по учету труда и его оплаты по учебной дисциплине "Финансовый учет – 2" для иностранных студентов направления подготовки 6.030509 "Учет и аудит" всех форм обучения / сост. Ю. Д. Маляревский, Л. В. Безкоровайная, В. В. Ольховская и др. – Харьков : Изд. ХНЭУ им. С. Кузнеца, 2014. – 48 с.

20. Методические рекомендации к самостоятельной работе по учету доходов, расходов и результатов деятельности по учебной дисциплине "Финансовый учет – 2" для иностранных студентов направления подготовки 6.030509 "Учет и аудит" всех форм обучения / сост. Ю. Д. Маляревский, Л. В. Безкоровайная, В. В. Ольховская и др. – Харьков : Изд. ХНЭУ им. С. Кузнеца, 2015. – 58 с.

21. Методические рекомендации к самостоятельной работе по учету финансовых инвестиций по учебной дисциплине "Финансовый учет – 2" для иностранных студентов направления подготовки 6.030509 "Учет и аудит" всех форм обучения / сост. Ю. Д. Маляревский, Л. В. Безкоровайная, В. В. Ольховская и др. – Харьков : Изд. ХНЭУ им. С. Кузнеца, 2014. – 32 с.

Додатки

Додаток А
Таблиця А.1

Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни "Фінансовий облік" за Національною рамкою кваліфікацій України

73

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Мінімальний досвід	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Основи побудови фінансового обліку					
Визначати сутність фінансового обліку та його основні принципи	Сутність поняття "фінансовий облік", принципи обліку	Знання мети та функцій фінансового обліку, державне регулювання фінансового обліку	Розкрити сутність фінансового обліку, його мету та принципи ведення	Презентувати розуміння основних принципів фінансового обліку	Відповідальність за точну ідентифікацію про сутність та призначення фінансового обліку
Тема 2. Облік грошових коштів					
Відобразити в обліку наявність і рух грошових коштів підприємства	Основні вимоги до здійснення касових операцій і операцій на поточному рахунку банку	Знання методики відображення наявності та руху грошових коштів підприємства у первинних і зведених документах та на рахунках бухгалтерського обліку	Здійснювати складання первинних документів з обліку грошових коштів підприємства. Складати бухгалтерські проводки з обліку грошових коштів підприємства. Розраховувати ліміт каси	Презентувати результати відображення руху грошових коштів підприємства на рахунках бухгалтерського обліку та у первинних документах	Відповідальність за точність інформації, відображеної у первинних і зведених документах та на рахунках бухгалтерського обліку грошових коштів

1	2	3	4	5	6
Тема 3. Облік дебіторської заборгованості					
Відобразити в обліку довгострокову та поточну дебіторську заборгованість	Сутність дебіторської заборгованості, її види	Знання порядку відображення дебіторської заборгованості на рахунках бухгалтерського обліку, в первинних, зведених і звітних документах. Знання порядку здійснення розрахунків вексялями	Здійснювати складання первинних документів за обліком дебіторської заборгованості. Складати бухгалтерські проводки з відображення дебіторської заборгованості. Заповнювати векселі. Нараховувати резерв сумнівних боргів	Презентувати заповнені первинні та зведені документи і результати відображення дебіторської заборгованості на рахунках бухгалтерського обліку	Відповідальність за правильність оцінки дебіторської заборгованості та точність інформації на рахунках обліку і у звітних документах
Тема 4. Облік основних засобів					
Відобразити в обліку наявність і рух основних засобів	Сутність і класифікація основних засобів та інших необоротних матеріальних активів, капітальних інвестицій	Знання порядку відображення основних засобів на рахунках бухгалтерського обліку, у первинних, зведених і звітних документах	Здійснювати складання бухгалтерських проводок з відображення руху основних засобів, амортизації, ремонту, переоцінки та оренди. Відобразити всі ці операції у відповідних документах	Презентувати заповнені первинні та зведені документи і результати відображення основних засобів на рахунках бухгалтерського обліку. Розраховувати амортизацію різними методами	Відповідальність за правильність оцінки основних засобів та точність інформації на рахунках бухгалтерського обліку і у звітності

1	2	3	4	5	6
Тема 5. Облік нематеріальних активів					
Відобразити в обліку наявність і рух нематеріальних активів	Сутність і класифікація нематеріальних активів	Знання рахунків обліку нематеріальних активів, документів, для відображення їхнього руху	Здійснювати складання первинних та звітних документів з обліку нематеріальних активів. Відобразити нематеріальні активи на рахунках бухгалтерського обліку. Нараховувати амортизацію нематеріальних активів	Презентувати результати відображення наявності та руху нематеріальних активів в обліку	Відповідальність за правильність оцінки нематеріальних активів і точність інформації про нематеріальні активи у документах та на рахунках обліку
Тема 6. Облік запасів					
Відобразити в обліку наявність і рух запасів	Сутність і класифікація запасів	Знання рахунків обліку запасів, первинних і звітних документів для їхнього відображення, методів оцінки вибуття запасів	Визначити первісну вартість запасів, відобразити їхню наявність і рух на рахунках обліку та в первинних документах і звітах. Розраховувати оцінку запасів за різними методами вибуття. Розподіляти ТЗВ	Презентувати результати розрахунку первинної вартості запасів, методів оцінки вибуття запасів, розподілу ТЗВ та результати відображення в обліку наявності і руху виробничих запасів	Відповідальність за точність оцінки виробничих запасів і правильність відображення запасів на рахунках обліку та у первинних і звітних документах

1	2	3	4	5	6
Тема 7. Облік поточних фінансових інвестицій					
Відображати в обліку поточні фінансові інвестиції	Сутність і порядок оцінки поточних фінансових інвестицій	Знання порядку оцінки фінансових інвестицій і відображення їх в обліку	Відображати наявність і рух поточних фінансових інвестицій на рахунках бухгалтерського обліку	Презентувати результати відображення руху фінансових інвестицій на рахунках обліку	Відповідальність за точність інформації на рахунках обліку поточних фінансових інвестицій
Тема 8. Облік довгострокових фінансових інвестицій					
Відображати в обліку довгострокові фінансові інвестиції	Сутність і порядок оцінки довгострокових фінансових інвестицій	Знання порядку відображення довгострокових фінансових інвестицій на рахунках обліку	Відображати наявність та рух довгострокових фінансових інвестицій на рахунках обліку. Здійснювати оцінку фінансових інвестицій за методом участі в капіталі та амортизованою собівартістю	Презентувати результати розрахунку вартості фінансових інвестицій на дату балансу та їхнє відображення на рахунках обліку	Відповідальність за точність інформації про вартість довгострокових фінансових інвестицій і їхнє відображення на рахунках обліку
Тема 9. Облік витрат виробництва					
Відображати в обліку процес формування витрат виробництва	Сутність та склад витрат виробництва. Сутність незавершеного виробництва, собівартості, методів обліку витрат	Знання порядку відображення в обліку витрат виробництва, порядку оцінки залишків НЗВ, обліку браку	Визначати виробничу собівартість продукції, собівартість браку, розподіляти загальновиробничі витрати, оцінювати залишки незавершеного виробництва. Відображати цю інформацію в обліку	Презентувати результати розрахунку виробничої собівартості продукції, відображення в обліку формування прямих витрат та розподілу загальновиробничих витрат	Відповідальність за правильність розрахунку виробничої собівартості продукції та оцінку залишків НЗВ, відображення їх на рахунках обліку, у первинних і зведених документах

1	2	3	4	5	6
Тема 10. Облік витрат майбутніх періодів					
Відобразити в обліку витрати майбутніх періодів	Сутність витрат майбутніх періодів	Знання порядку відображення в обліку витрат майбутніх періодів	Здійснювати відображення витрат майбутніх періодів на рахунках обліку та їхній розподіл	Презентувати результати обліку та розподілу витрат майбутніх періодів	Відповідальність за правильність відображення витрат майбутніх періодів в обліку
Тема 11. Облік короткострокових зобов'язань					
Визначити порядок відображення в обліку поточних зобов'язань	Сутність поточних зобов'язань, їхній склад, порядок оцінки та відображення у звітності	Знання первинних і зведених бухгалтерських документів для відображення поточних зобов'язань підприємства та рахунків обліку поточних зобов'язань	Відобразити поточні зобов'язання у первинних документах та на рахунках бухгалтерського обліку, у фінансовій звітності підприємства	Презентувати відображення поточних зобов'язань у первинних документах та на рахунках бухгалтерського обліку	Відповідальність за точність інформації стосовно короткострокових зобов'язань підприємства за їхніми складовими
Тема 12. Облік довгострокових зобов'язань					
Визначити технологію обліку довгострокових зобов'язань підприємства	Сутність довгострокових зобов'язань, їхній склад, порядок оцінки та відображення у звітності	Знання первинних і зведених бухгалтерських документів для відображення довгострокових зобов'язань підприємства та рахунків обліку довгострокових зобов'язань	Відобразити довгострокові зобов'язання у первинних документах та на рахунках бухгалтерського обліку, у фінансовій звітності підприємства	Презентувати відображення поточних зобов'язань у первинних документах та на рахунках бухгалтерського обліку	Відповідальність за точність інформації стосовно довгострокових зобов'язань підприємства за їхніми складовими

1	2	3	4	5	6
Тема 13. Облік праці та її оплати					
Здійснювати первинний і зведений облік праці та її оплати на підприємстві	Характеристика форм і систем оплати праці, порядок нарахування заробітної плати та здійснення утримань з неї	Знання особливостей нарахування заробітної плати за різних форм і систем. Знання первинних та зведених документів для нарахування заробітної плати й утримань з неї; рахунків бухгалтерського обліку для відображення нарахування заробітної плати та утримань з неї	Здійснювати нарахування заробітної плати, утримання з неї. Складати первинні та зведені документи з обліку праці та її оплати. Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку розрахунки з оплати праці	Презентувати розрахунків заробітної плати, утримання з неї, а також відображення розрахунків з оплати праці на рахунках бухгалтерського обліку та у первинних документах	Відповідальність за точність інформації по зарплатності з оплати праці працівникам і здійснені розрахунки з персоналом
Тема 14. Облік розрахунків з бюджетом з податків та обов'язкових платежів					
Здійснювати розрахунків податків та обов'язкових платежів і відобразити їх в обліку	Перелік податків та обов'язкових платежів і порядок здійснення розрахунків з бюджетом	Знання методики нарахування податків і зборів, документів для їхнього відображення та рахунків обліку	Здійснювати нарахування податків і зборів, складати податкові документи та звіти, відобразити нарахування й сплату податків і зборів на рахунках бухгалтерського обліку	Презентувати розрахунків податків і обов'язкових платежів, а також відображення розрахунків з бюджетом на рахунках бухгалтерського обліку та у первинних документах	Відповідальність за точність інформації по зарплатності з податків та обов'язкових платежів та здійснені розрахунки з бюджетом

1	2	3	4	5	6
Тема 15. Облік доходів, витрат і фінансових результатів діяльності підприємства					
Здійснювати розрахунок доходів і витрат, фінансових результатів та відобразити їх в обліку	Складові доходів і витрат підприємства, порядок розрахунку фінансових результатів	Знання порядку розрахунку доходів і витрат від різних видів діяльності, їхнього списання на фінансові результати; рахунків, призначених для обліку доходів та витрат; первинних і зведених документів для їхнього обліку	Здійснювати розрахунок доходів і витрат підприємства, відобразити їх на рахунках обліку. Складати первинні та зведені документи з обліку доходів і витрат. Відобразити у звітах доходи і витрати підприємства	Презентувати відображення доходів і витрат на рахунках бухгалтерського обліку, у первинних, зведених та звітних документах. Презентувати результати розрахунку фінансових результатів	Відповідальність за точність інформації про доходи, витрати та фінансові результати підприємства від усіх видів діяльності
Тема 16. Облік доходів майбутніх періодів					
Відобразити в обліку доходи майбутніх періодів	Поняття доходів майбутніх періодів, рахунок, призначений для їхнього обліку	Знання порядку відображення доходів майбутніх періодів на рахунках бухгалтерського обліку; первинних і зведених документів для їхнього обліку	Визначати витрати, що відносяться до майбутніх періодів. Відобразити їх на рахунках бухгалтерського обліку, у первинних і зведених документах, звітах. Списувати доходи майбутніх періодів	Презентувати відображення в первинних документах і на рахунках бухгалтерського обліку доходів майбутніх періодів	Відповідальність за точність інформації про доходи майбутніх періодів

Закінчення додатка А

Закінчення табл. А.1

1	2	3	4	5	6
Тема 17. Облік власного капіталу					
Відобразити в обліку формування і використання власного капіталу підприємства	Складові власного капіталу підприємства, порядок їхнього створення і призначення	Знання порядку відображення власного капіталу на рахунках обліку, у первинних, зведених і звітних документах	Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку формування і використання складових власного капіталу підприємства. Визначити величину власного капіталу у звітності підприємства	Презентувати відображення власного капіталу на рахунках бухгалтерського обліку і у фінансовій звітності підприємства	Відповідальність за точність інформації про власний капітал підприємства
Тема 18. Фінансова звітність підприємства					
Складати фінансову звітність підприємства	Сутність фінансової звітності, її склад	Знання основ складання фінансової звітності підприємства	Складати фінансову звітність підприємства	Презентувати складені форми фінансової звітності	Відповідальність за достовірність інформації, наведеної у звітності підприємства

Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	5
3. Програма навчальної дисципліни	8
4. Структура навчальної дисципліни.....	18
5. Теми практичних занять	21
5.1. Приклади типових практичних завдань за темами.....	23
6. Самостійна робота.....	30
6.1. Проблематика есе з навчальної дисципліни	35
6.2. Контрольні питання для самодіагностики.....	37
7. Індивідуально-консультативна робота	43
8. Методи навчання	43
9. Методи контролю	47
10. Розподіл балів, які отримують студенти	58
11. Рекомендована література.....	70
11.1. Основна	70
11.2. Додаткова	71
11.3. Інформаційні ресурси.....	71
11.4. Методичне забезпечення	72
Додатки.....	73

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК

**Робоча програма
для студентів спеціальності
071 "Облік і оподаткування"
першого (бакалаврського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Маляревський Юрій Дмитрович**
Фартушняк Ольга Вікторівна
Пасічник Інна Юріївна

Відповідальний за видання *А. А. Пилипенко*

Редактор *А. С. Ширініна*

Коректор *З. В. Зобова*

План 2018 р. Поз. № 8 ЕВ. Обсяг 82 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*